LOMJANSGUTEN

1815 - GRÄSMARKEN - 1875

35 VÄRMLÄNDSKA VALSER FÖR FIOL

UTGIVNA AV

RAGNAR TURESSON

EGET FÖRLAG

Pris Kr. 3:50

F Ö R O R D

Värmländsk folkmusik har haft den stora lyckan att, då den inför en ny tids portar var på väg att mattas av och förtunnas, äga en personlighet, som med ens lät den flamma upp och genom sina musikaliska alster bilda dess krön och lysande avslutning. Ty längre än denna personlighet, Lomjansguten, förde den och stegrade dess musikaliska uttrycksmöjligheter, kan man, mänskligt att döma, inom en överskådlig framtid icke förvänta att den skall föras. All folkmusik är byggd med enkla medel, vilar på enkla motiv, är buren av enkla känslor, talar ett ursprungligt språk och är baserad på en förenklad livsåskådning. I detta avseende delar folkmusiken vildmarksblommans tillbakadragna blyghet, den har sippans och blåklockans oskuldsfulla öppenhet, midsommarblomstrens drömmeri och en doft av nattviol. Men bakom talar alltid den spröda stämman av en själ som levat, kämpat och förnummit. Moll och dur bliva för denna musik uttrycksmedel för tvenne motsatta världsåskådningar med rötter i livet självt, smärtans och glädjens, mellan vilka den slår en bro och i lyckligaste fall försonar under harmoniens trollformel. Musiken bildar sålunda den folkliga kulturens högsta rent själsliga produkt. Den besitter en fond av läkedom, av friskhet och förnyelse och är ingalunda betydelselös i ett folks musikliv, i vilket den tvärtom bildar ett grundackord. Lomjansguten delar denna folkliga enkelhet i sina alster men präglar dem av en individualitet som gör dem levande och besjälade. Han förde det plastiska draget i värmländsk musik till en hög uttrycksform och det lättrörliga, eldiga och glättiga i värmländskt psyke förenar han med dess underström av tyngd och allvar. Hans melodik är elegant och präglad av förfinad smak. På en gång vilje- och stämningsmänniska utlöser han sig såsom en gestalt, i vilken värmlänningen kan återfinna de vackraste och mest markerade av sina väsensdrag. Bakom hans musik ligger ett liv mättat av inre konflikter, manligt och med lidelsefull skärpa arbetar han sig igenom konflikterna och når klarheten och ljuset, där han finner bejakelsen som lön. Hans musik bildar inseglet härpå. Hans olycka var dock måhända att han utförde sitt verk såsom musik, därigenom blev han missförstådd och oförstådd av många. Men vår lycka blev, att han just genom musik kom att utlösa och ge levande form åt något av den namnlösa poesi, vilken skalder och diktare icke kunna återgiva, den poesi, vilken orden äro för fattiga att kunna tolka, den poesi, vilken älskar att upptagas och förvandlas just till musik.

Den som vill lära känna denna personlighet, sådan han framstår genom musik, må fördjupa sig i och själv analysera de uppteckningar av hans verk, vilka såsom en gärd åt hans minne härmed överlämnas till allmänheten.

UTGIVAREN

Per Jönsson, "Lomjans guten"

1

Ldngsamt tempo, med livligare inslag.

Elev av OLE BULL.

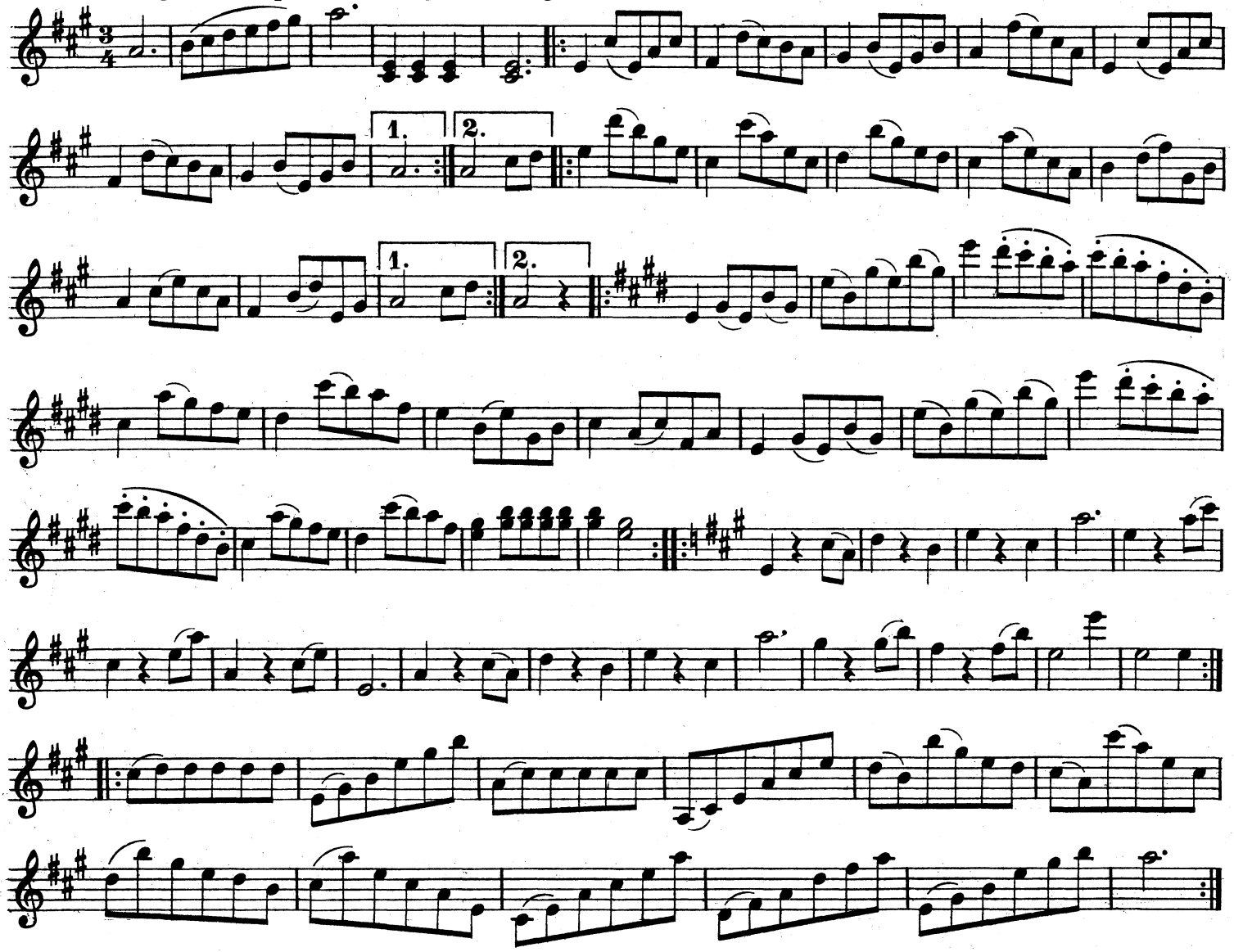

2

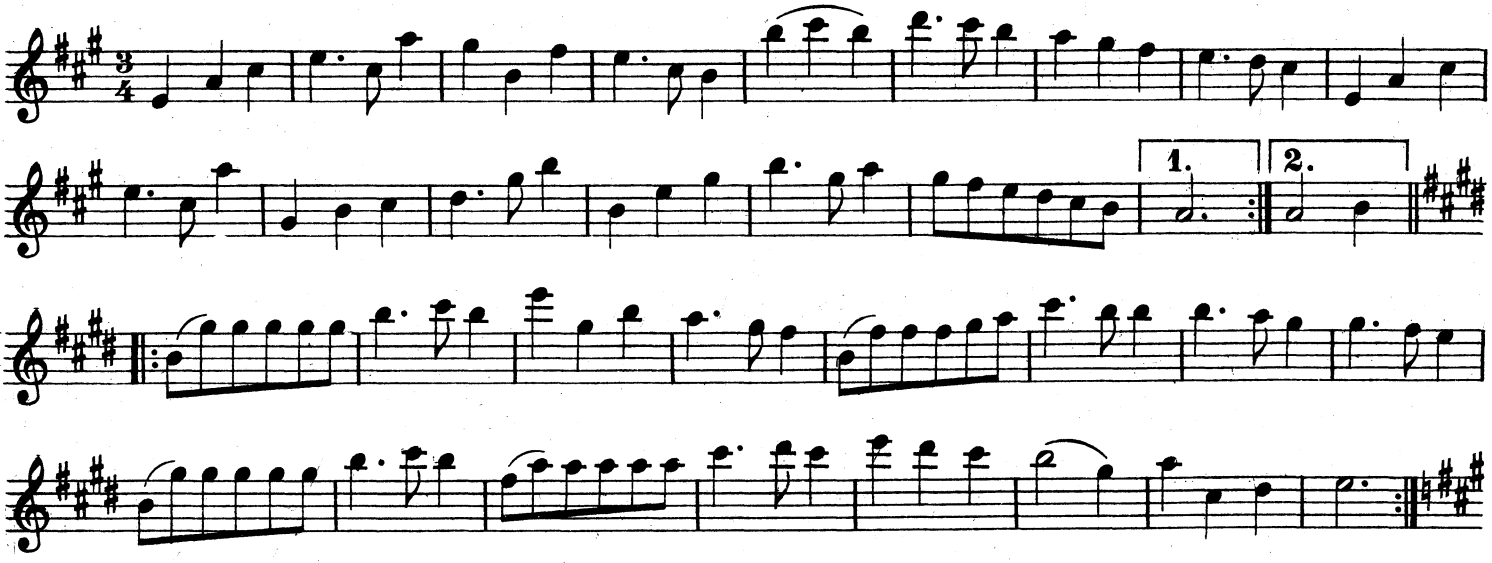

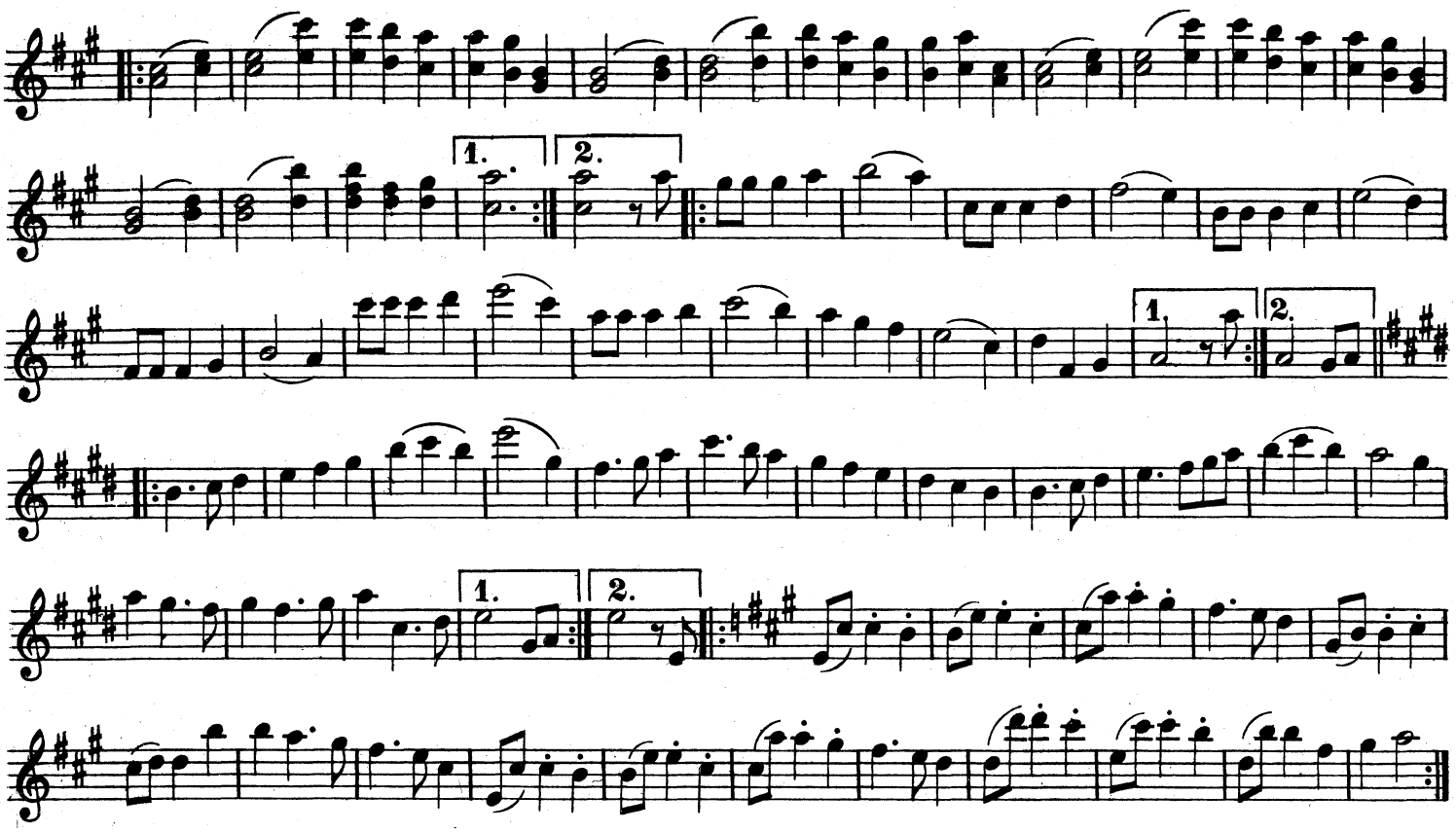

3

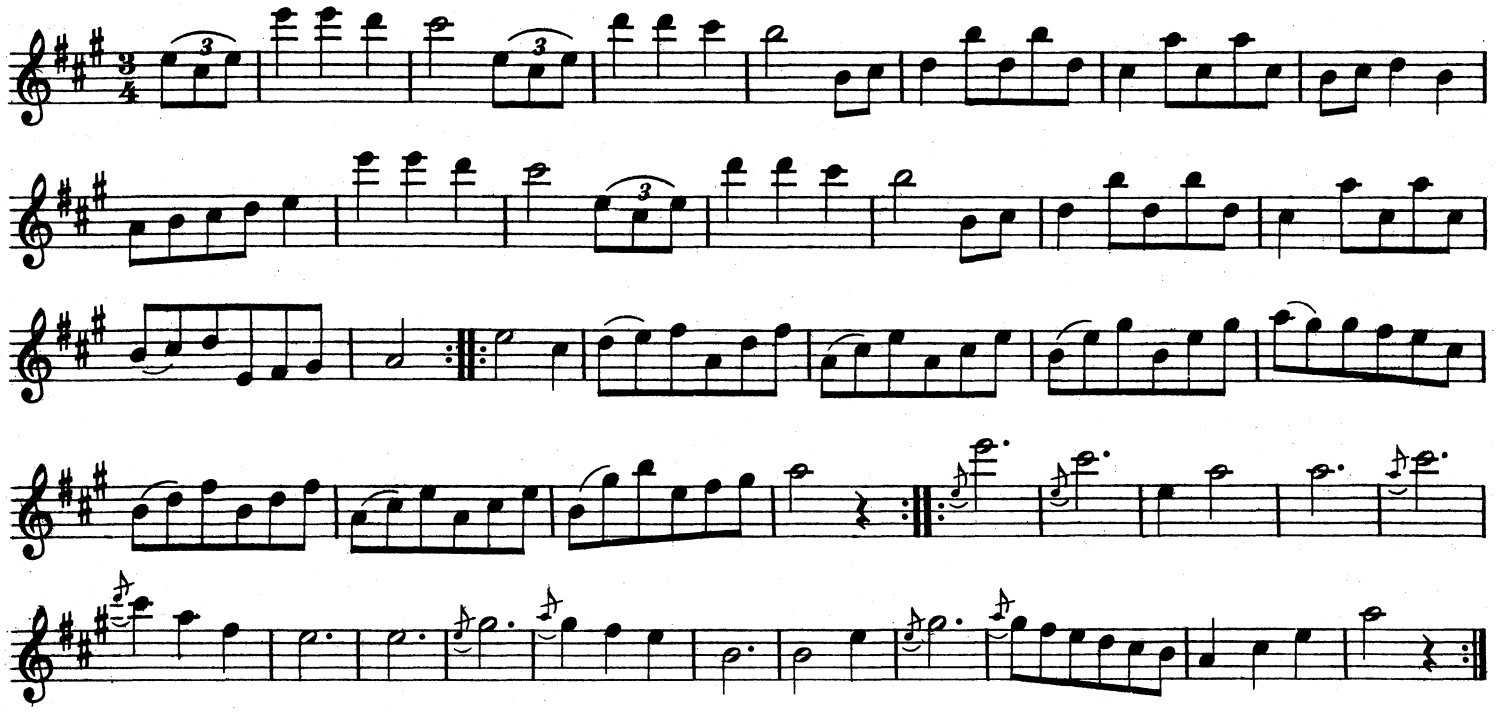

4

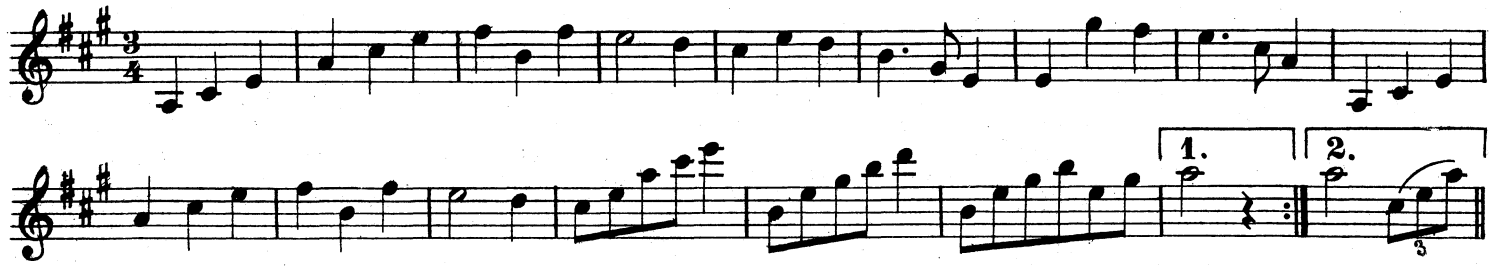

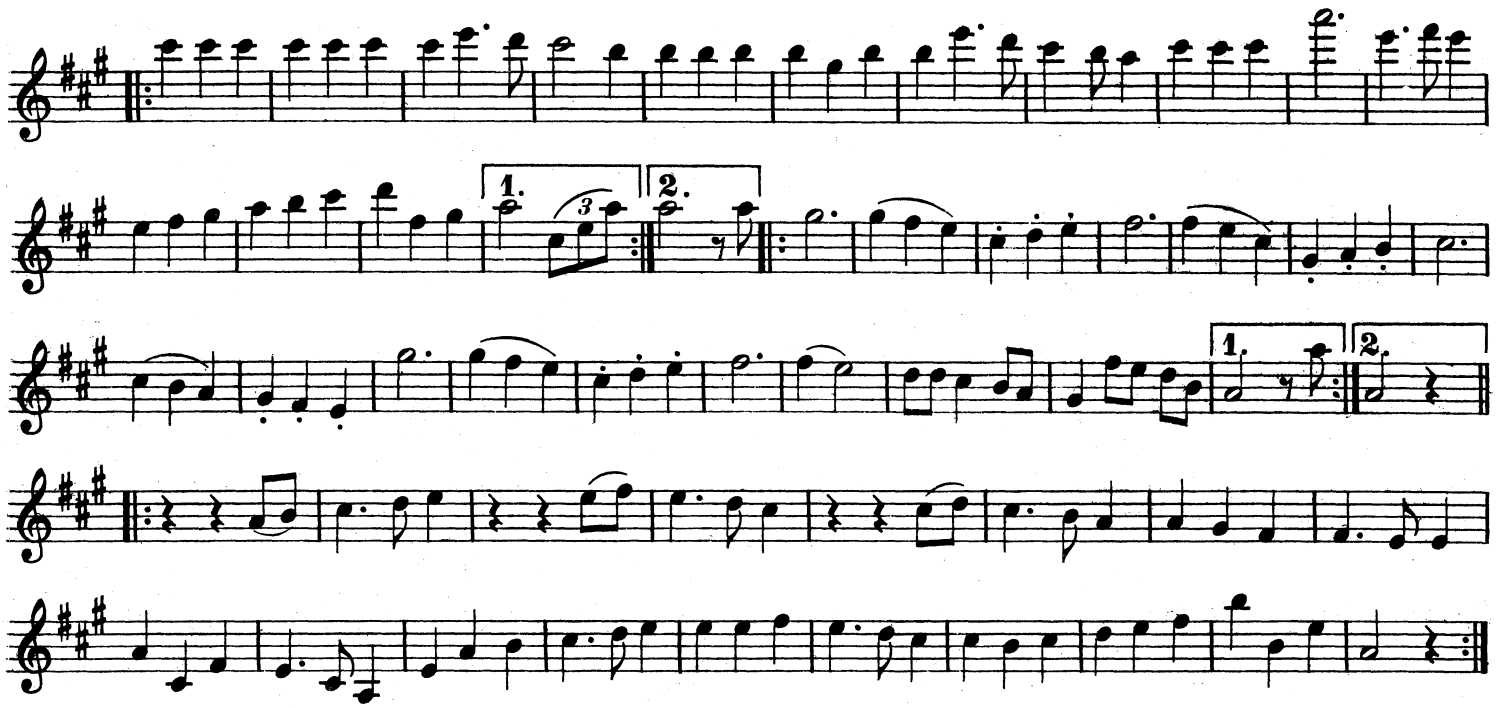

5

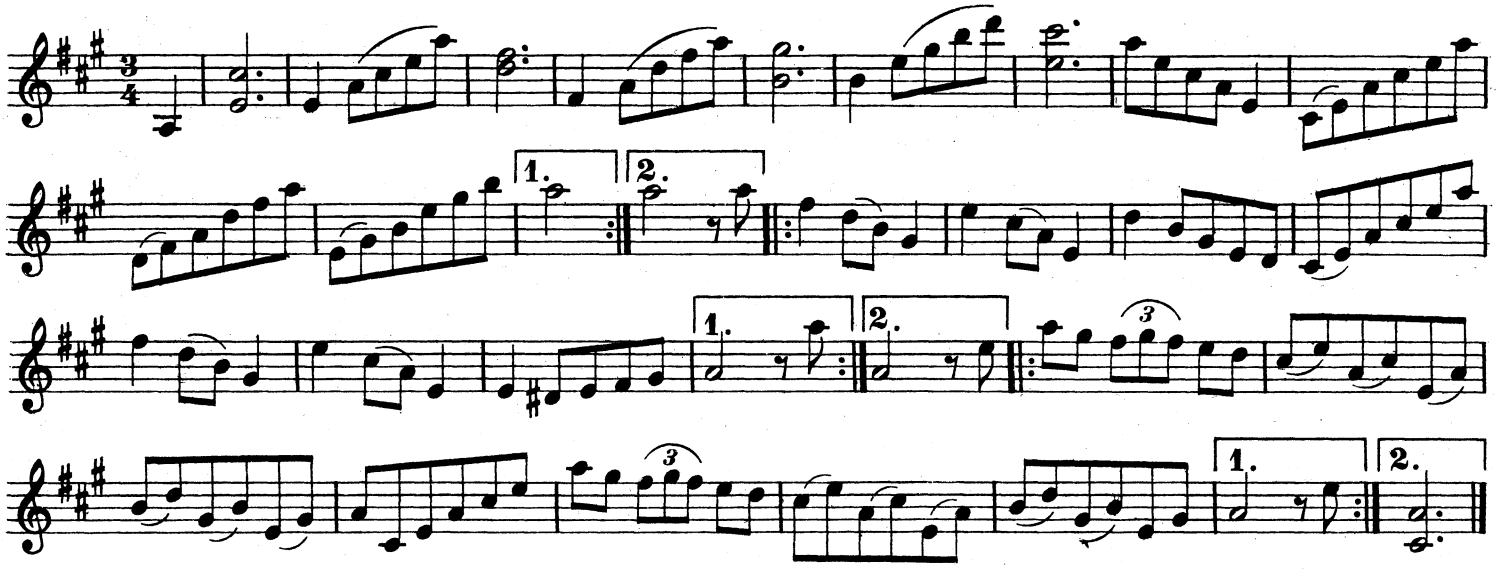

6

Orginali museet, Arvika.

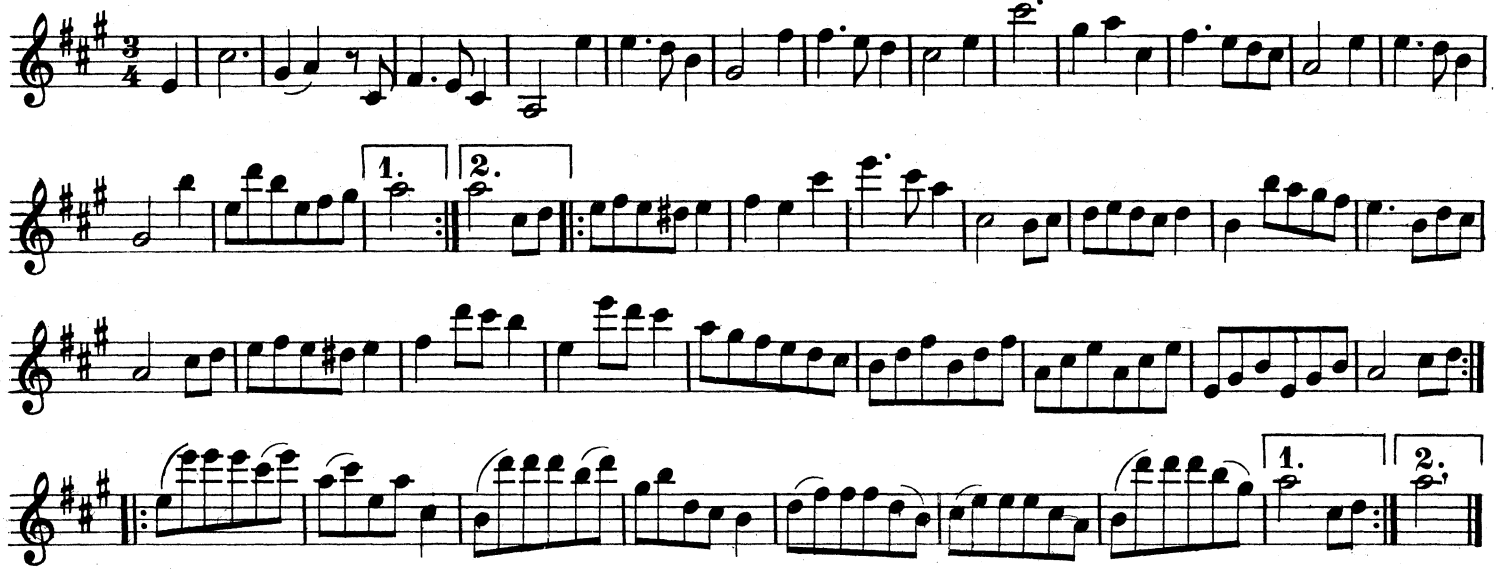

7

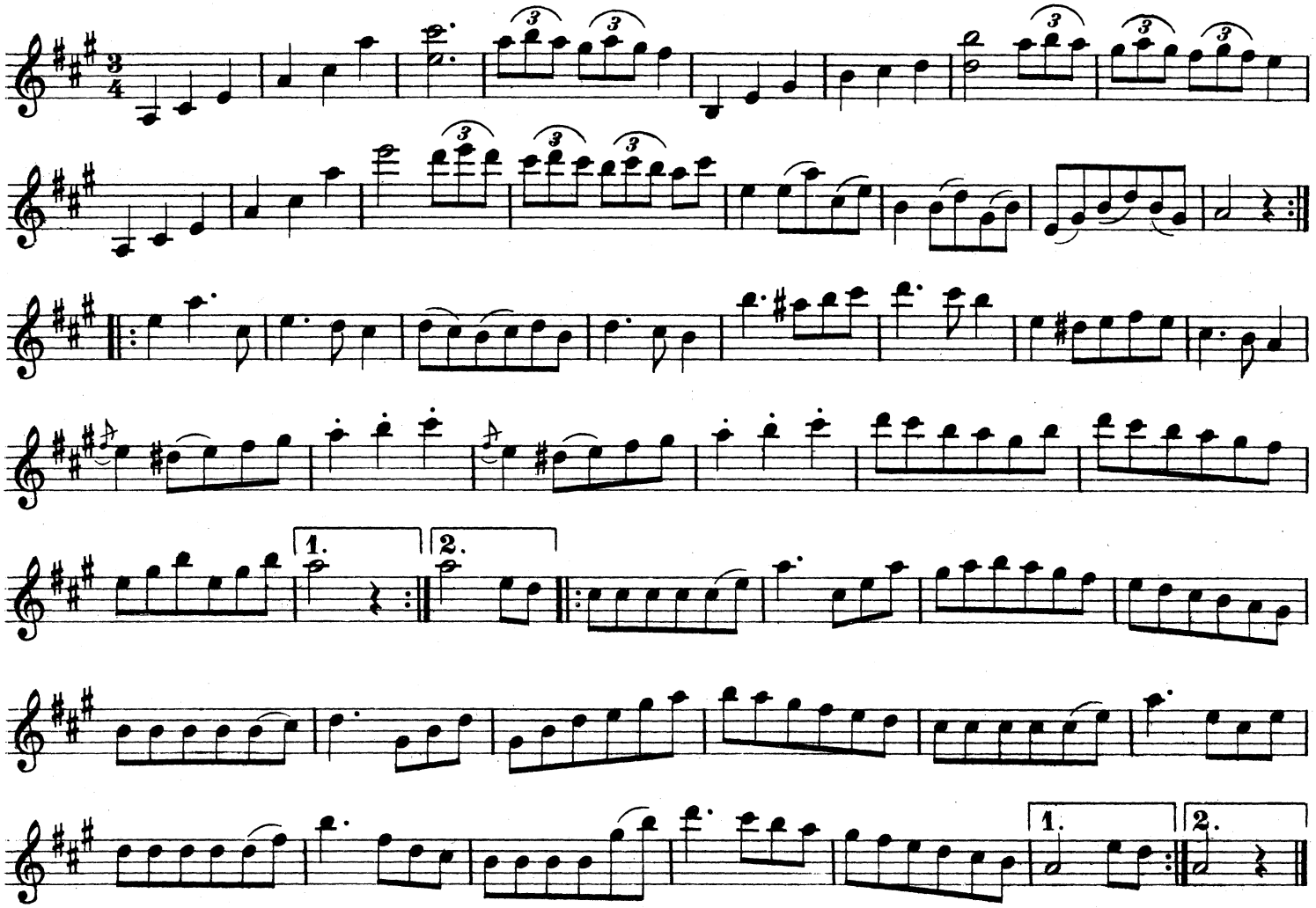

8

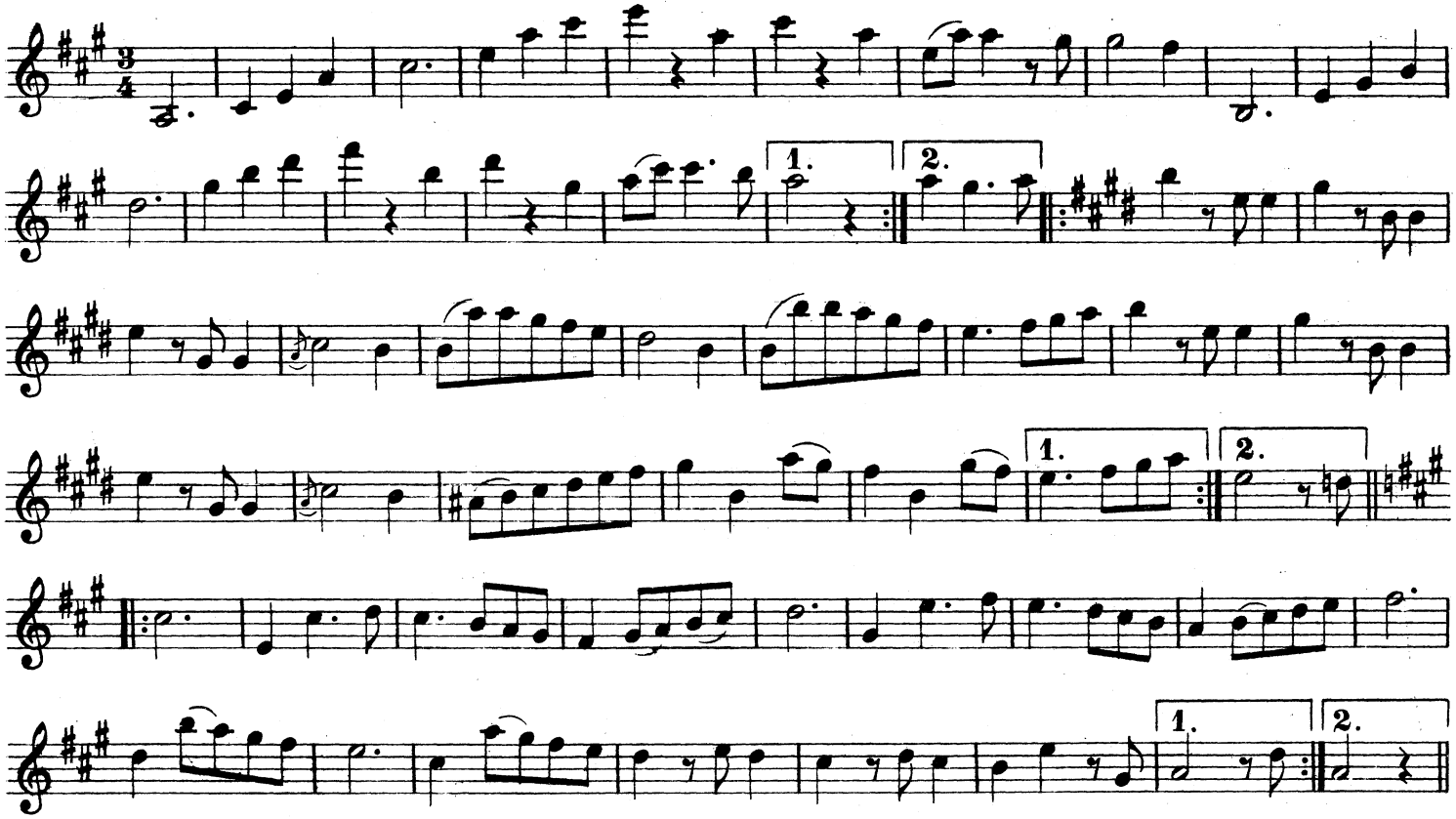

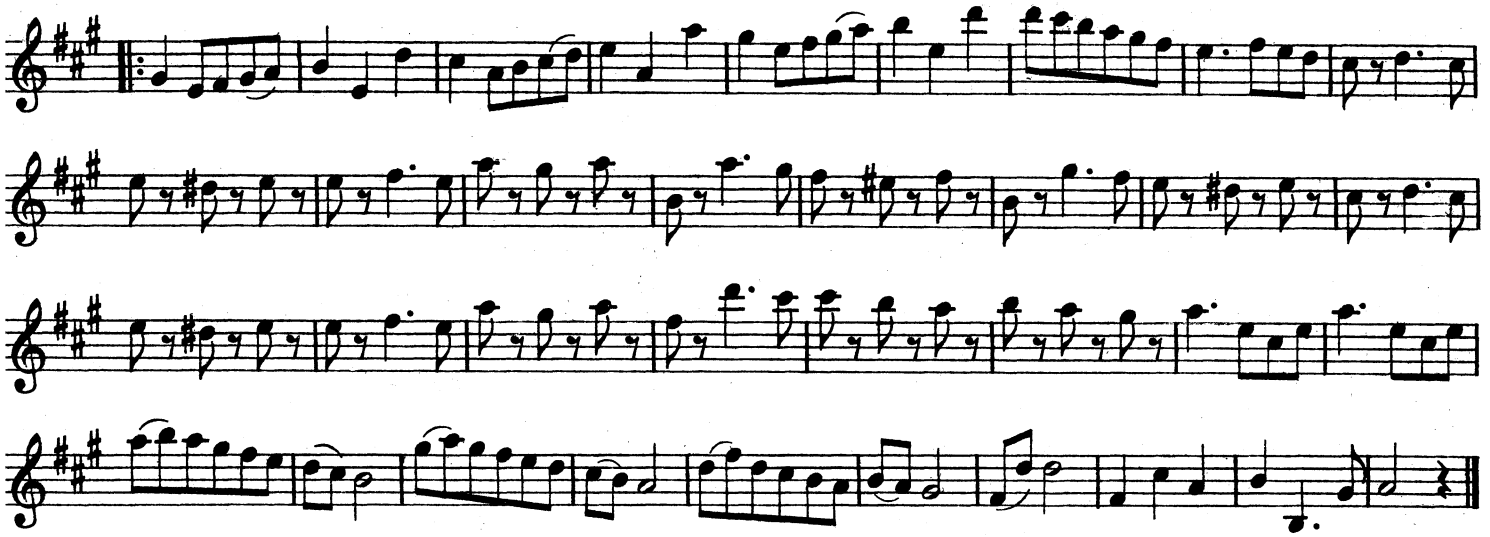

9

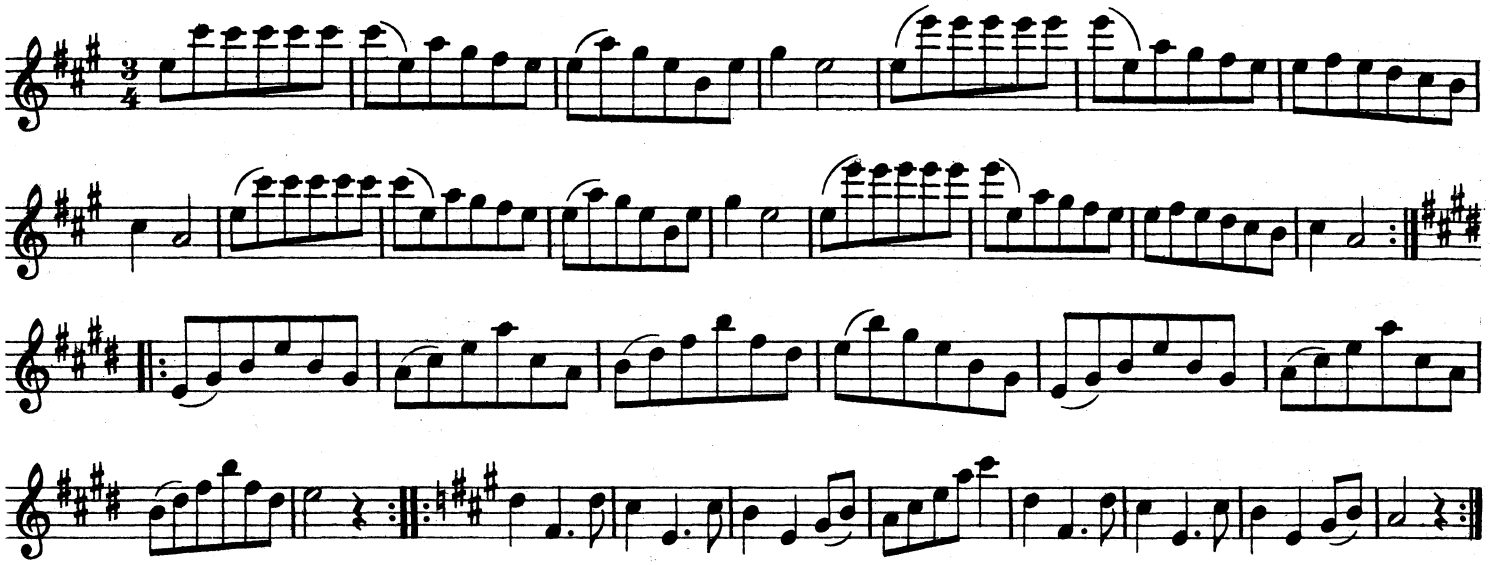

10

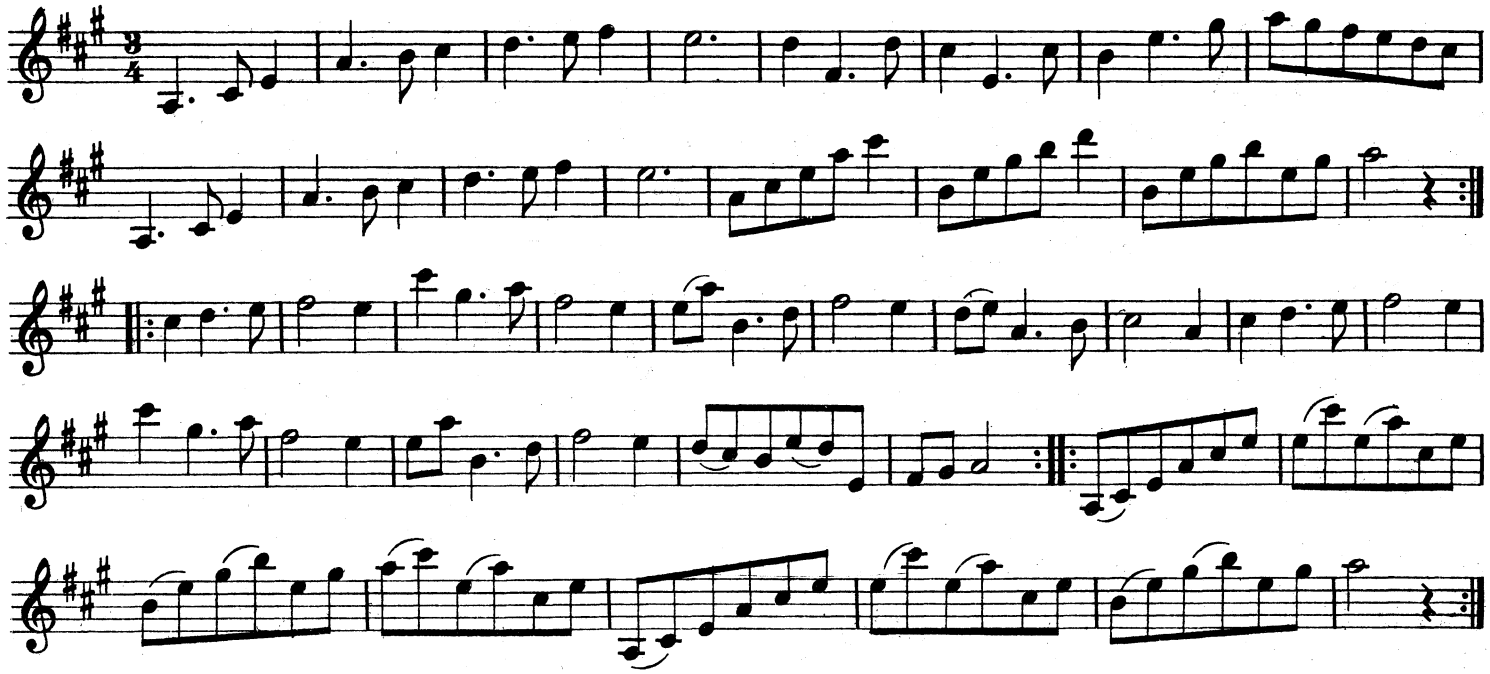

11

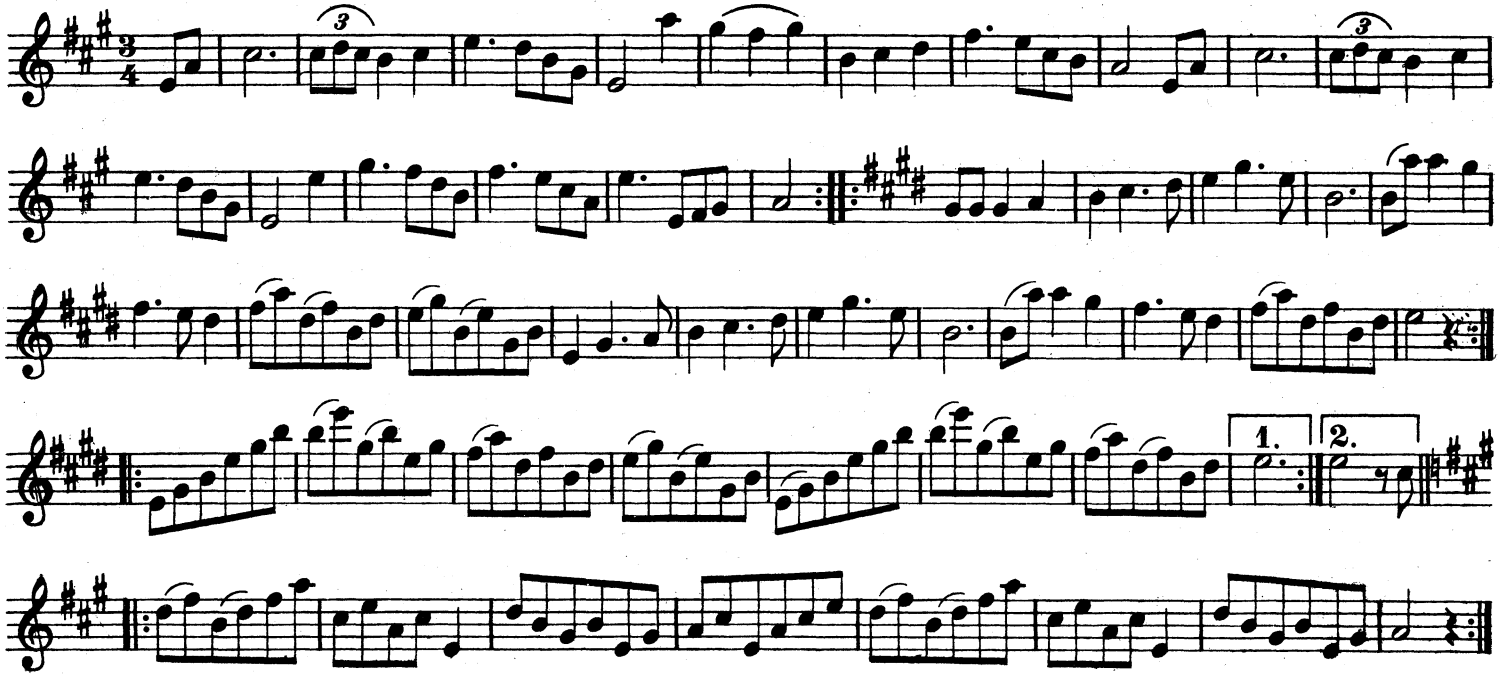

12

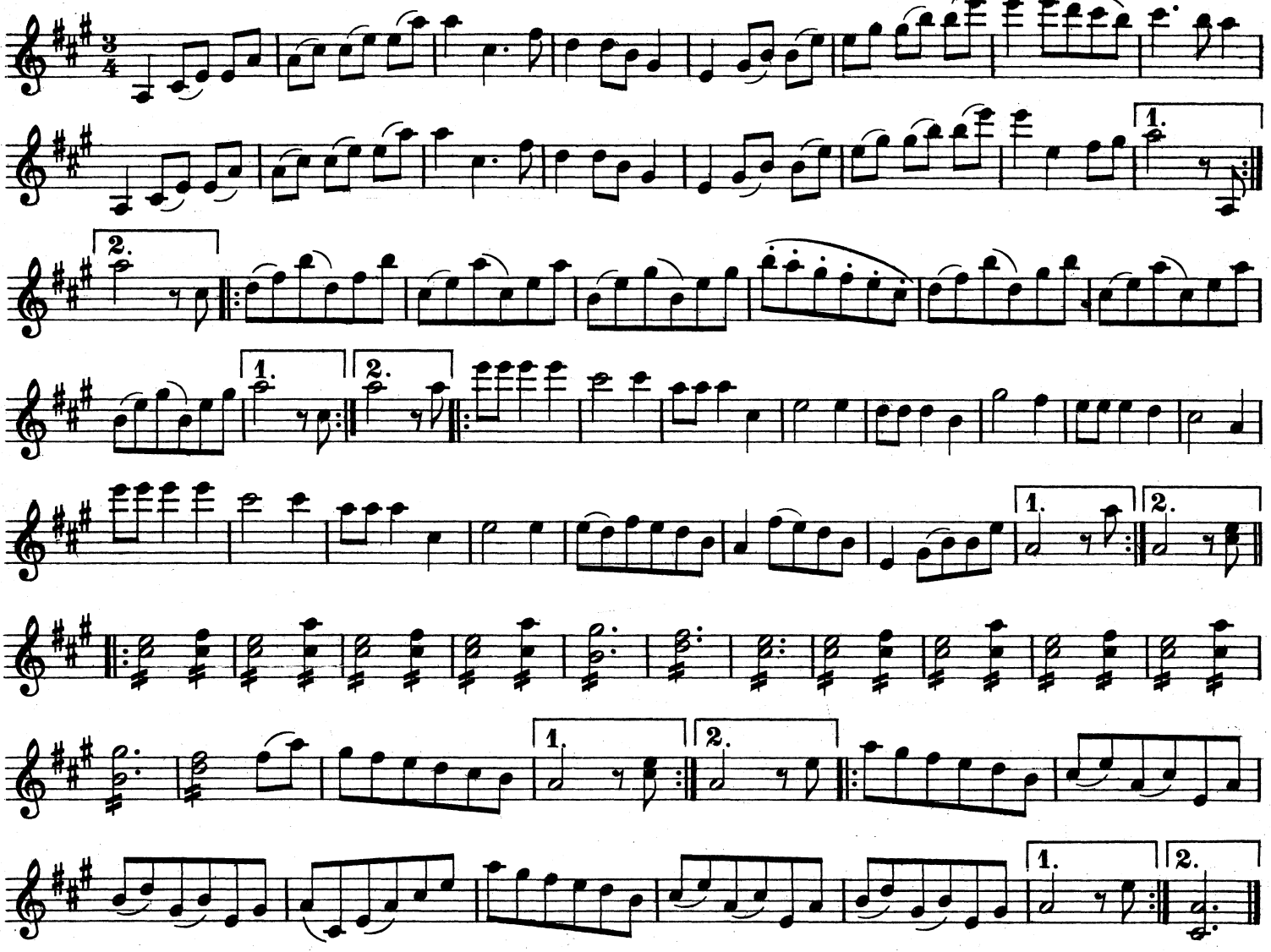

13

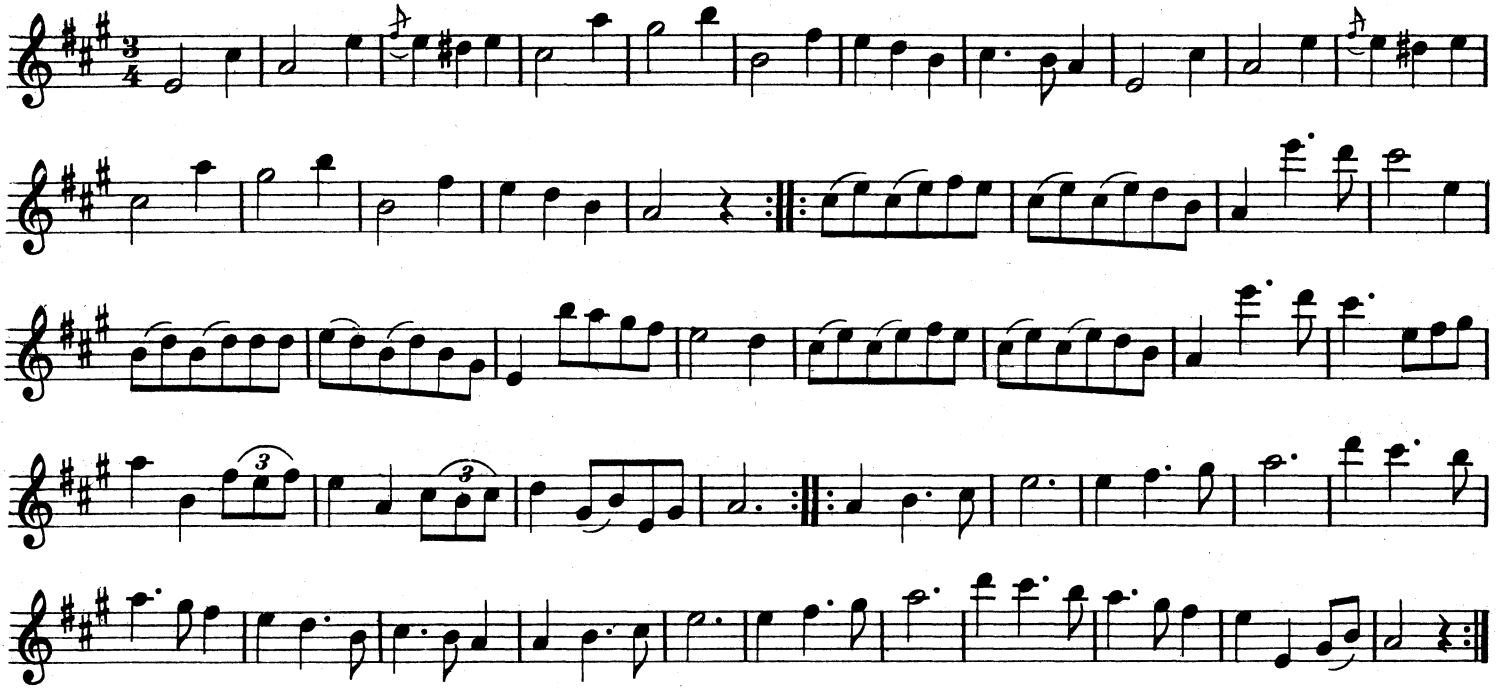

14

Original i museet, Arvika.

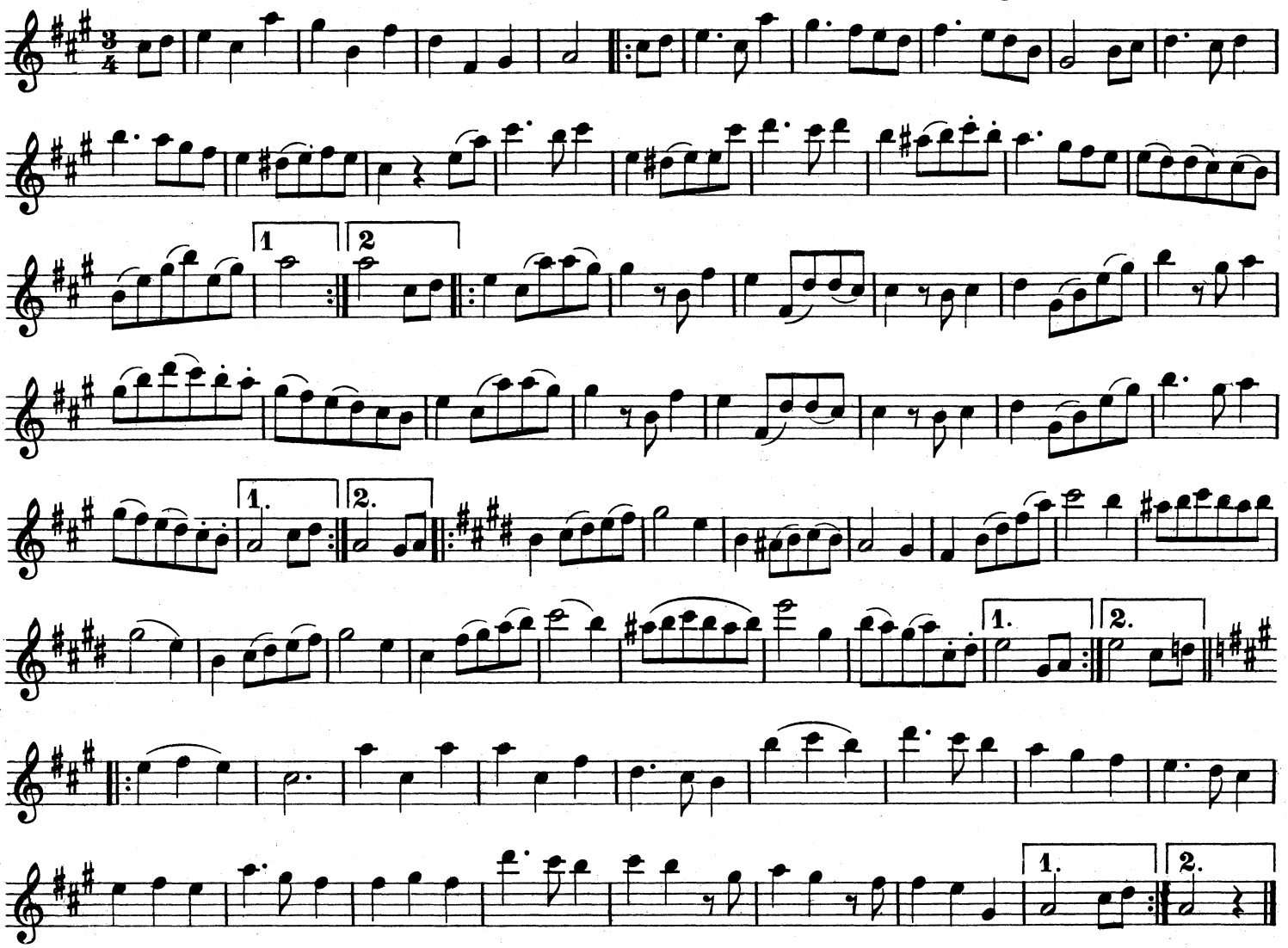

15

Arbetets Vals.

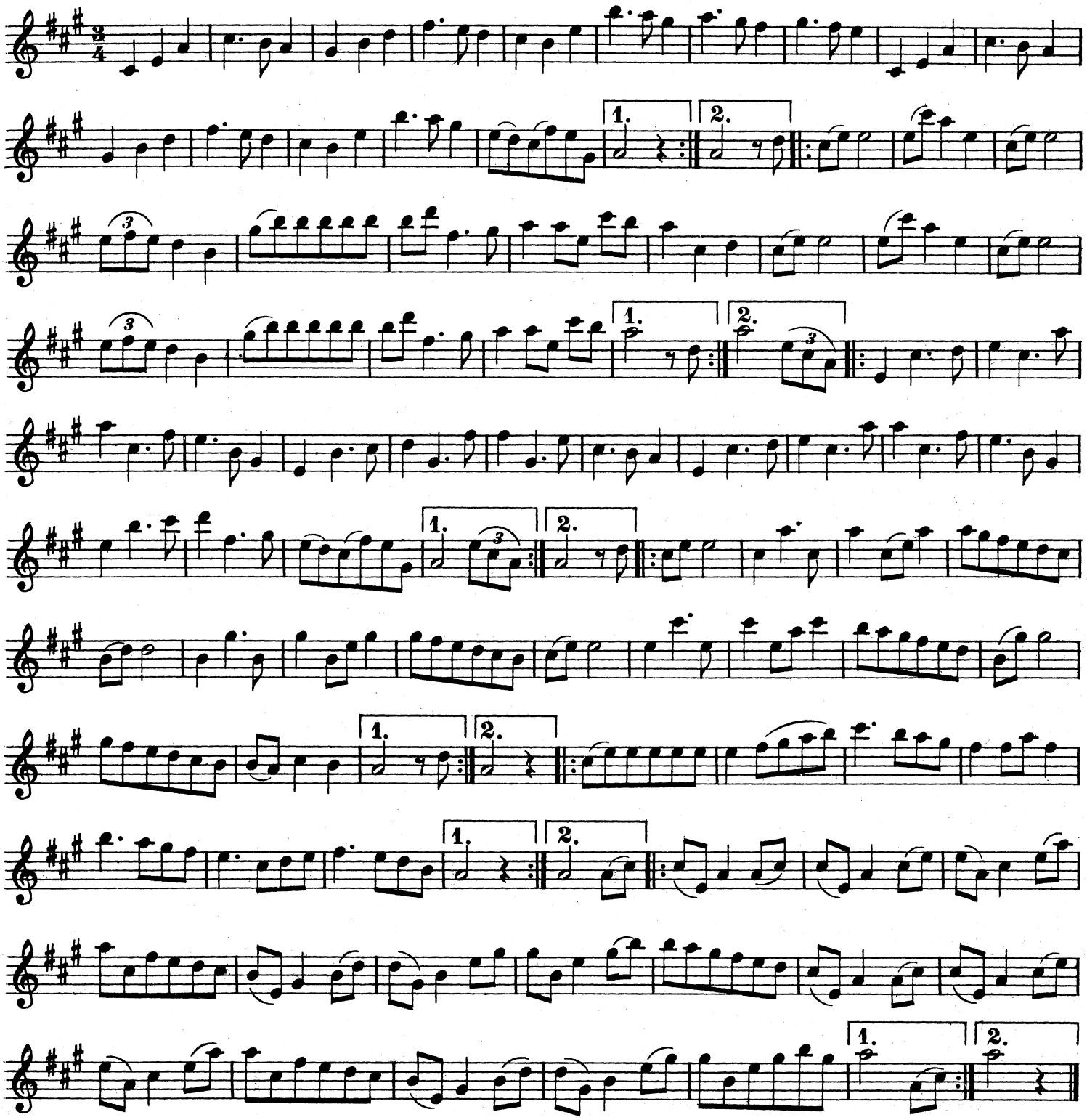

16

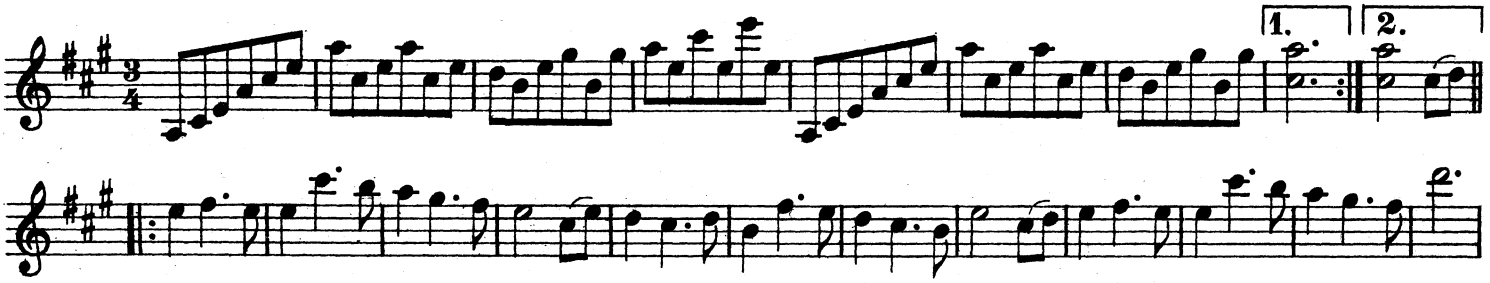

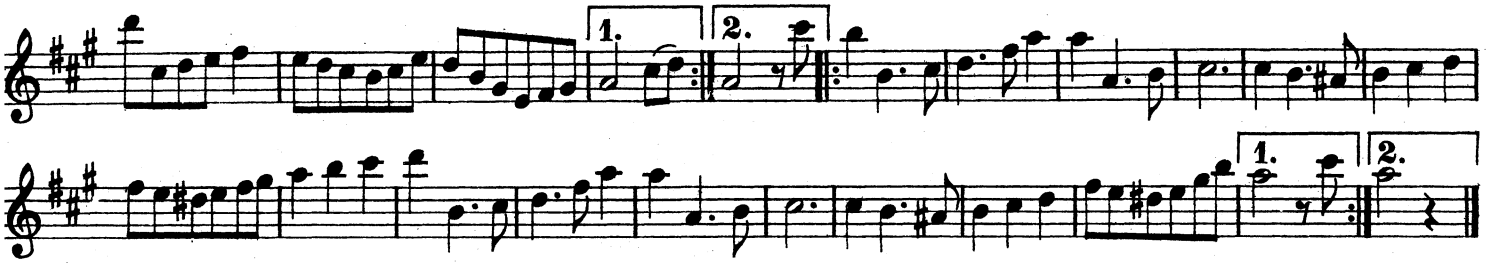

17

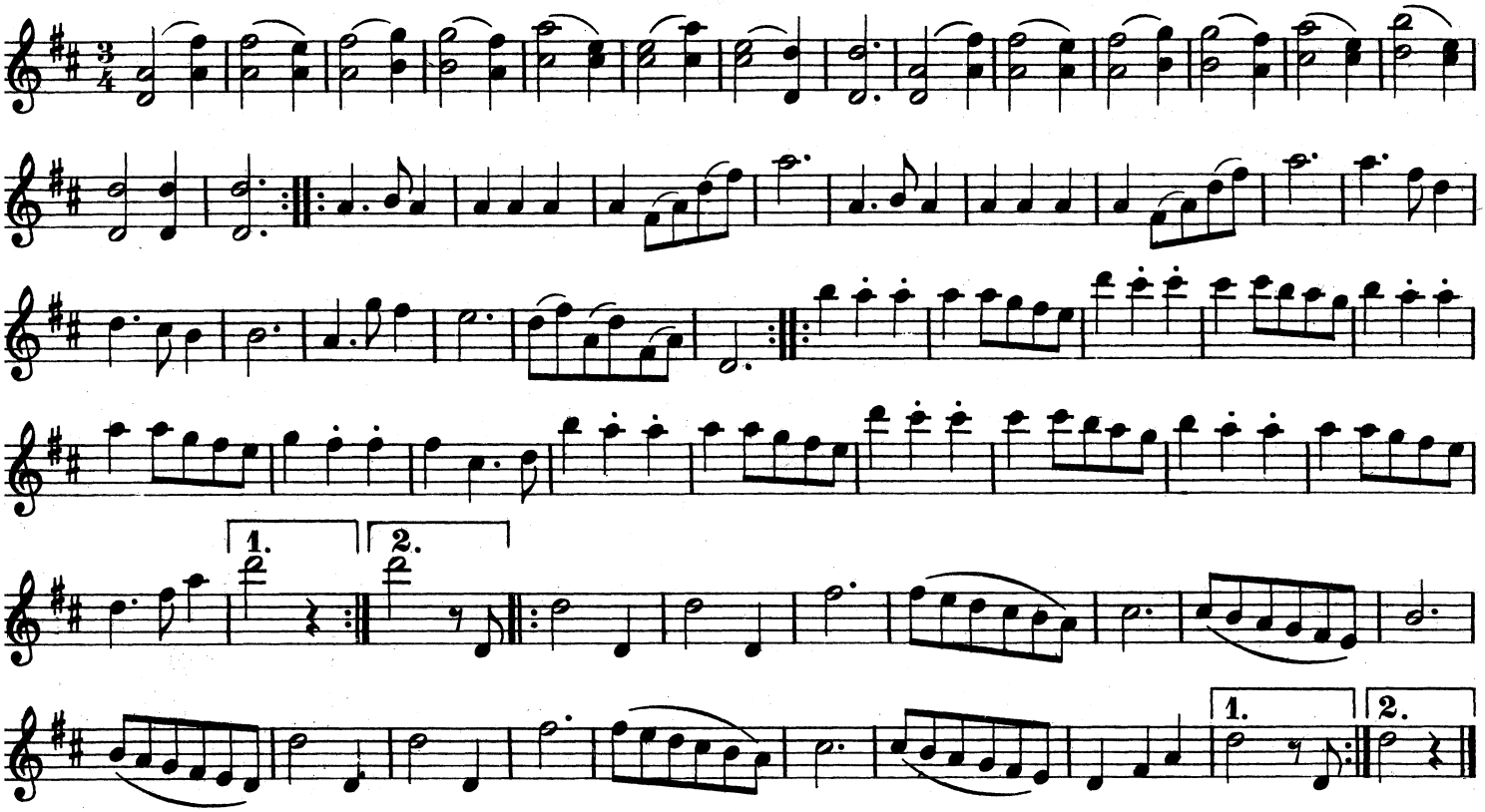

18

Original i museet, Arvika.

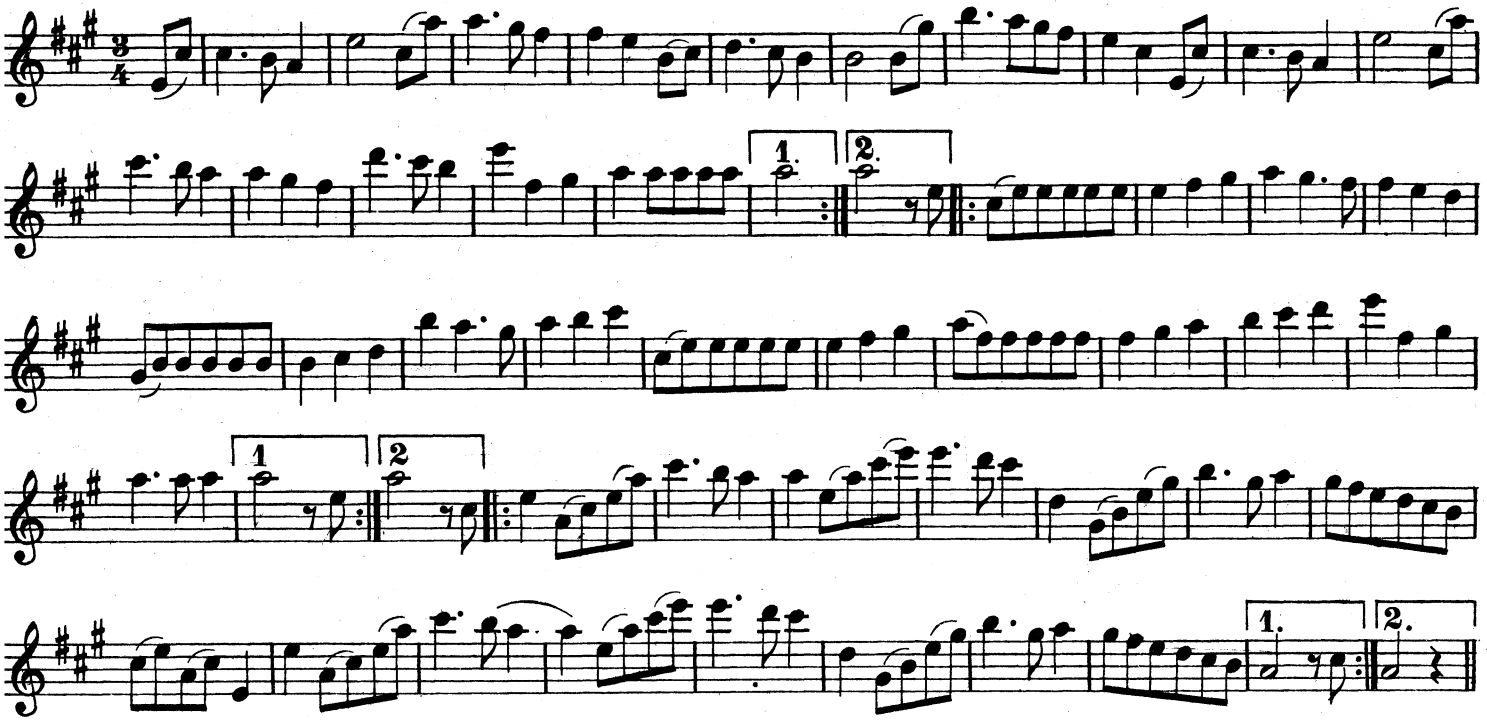

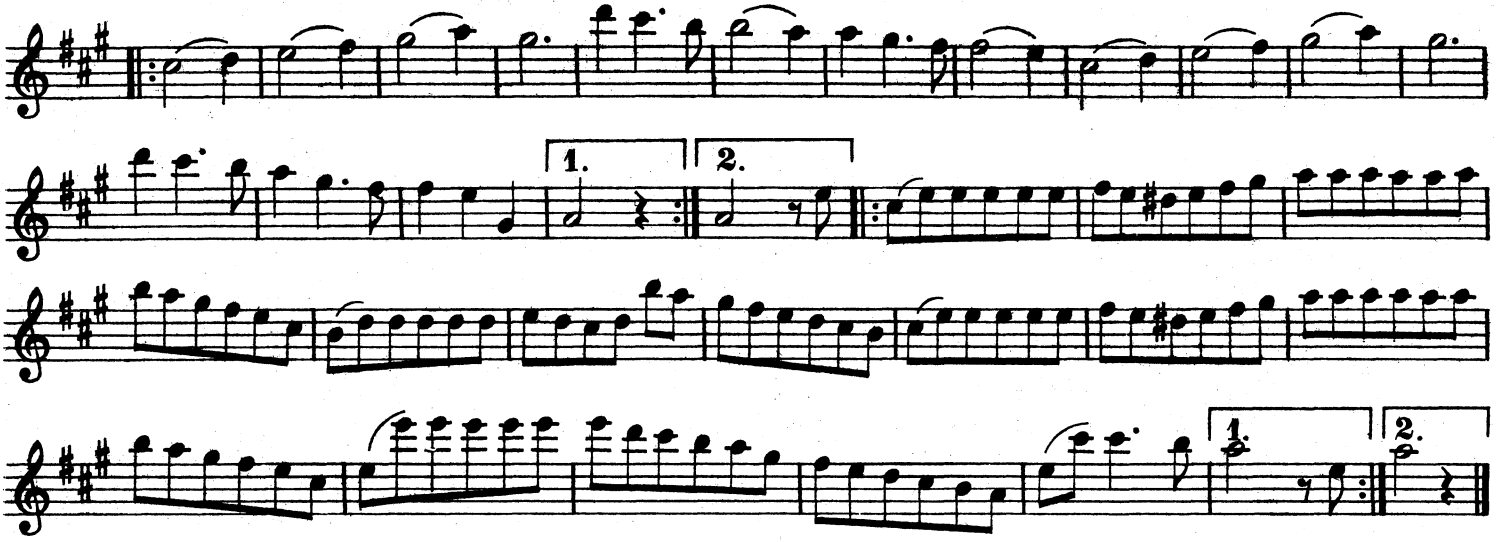

19

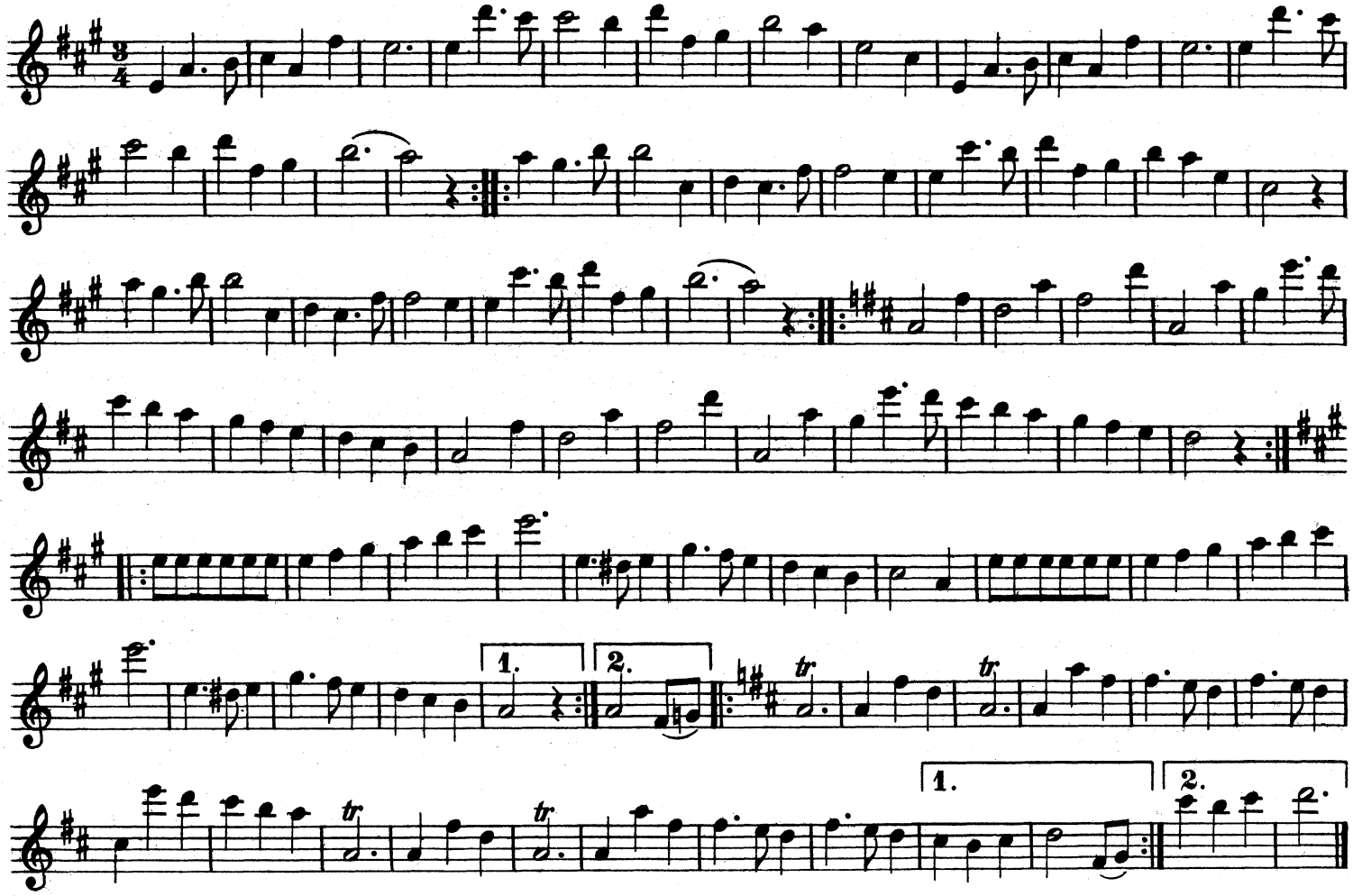

20

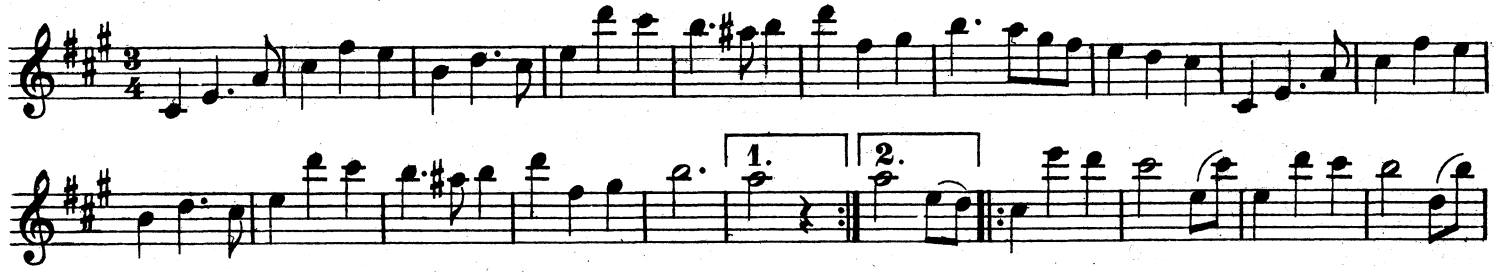

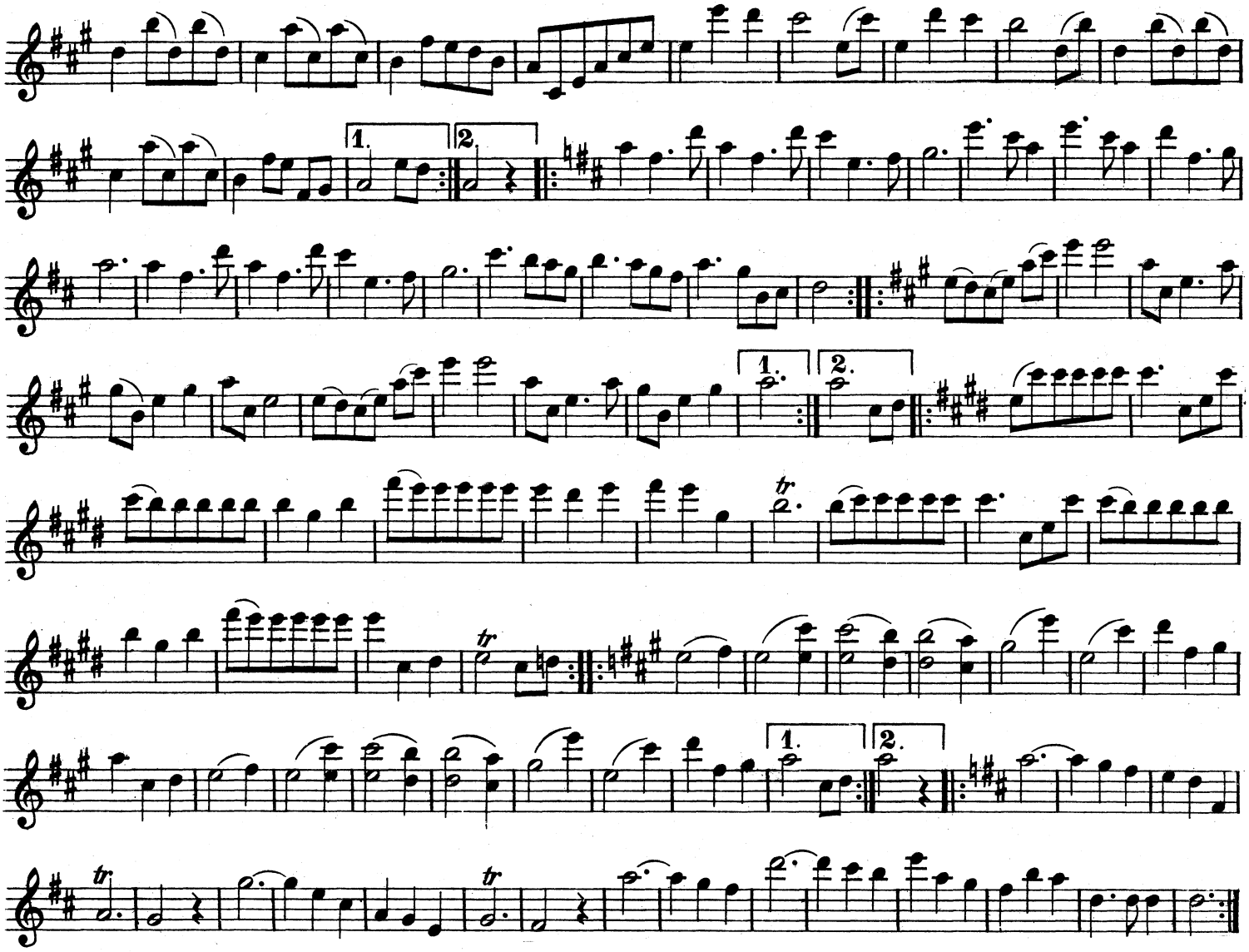

21

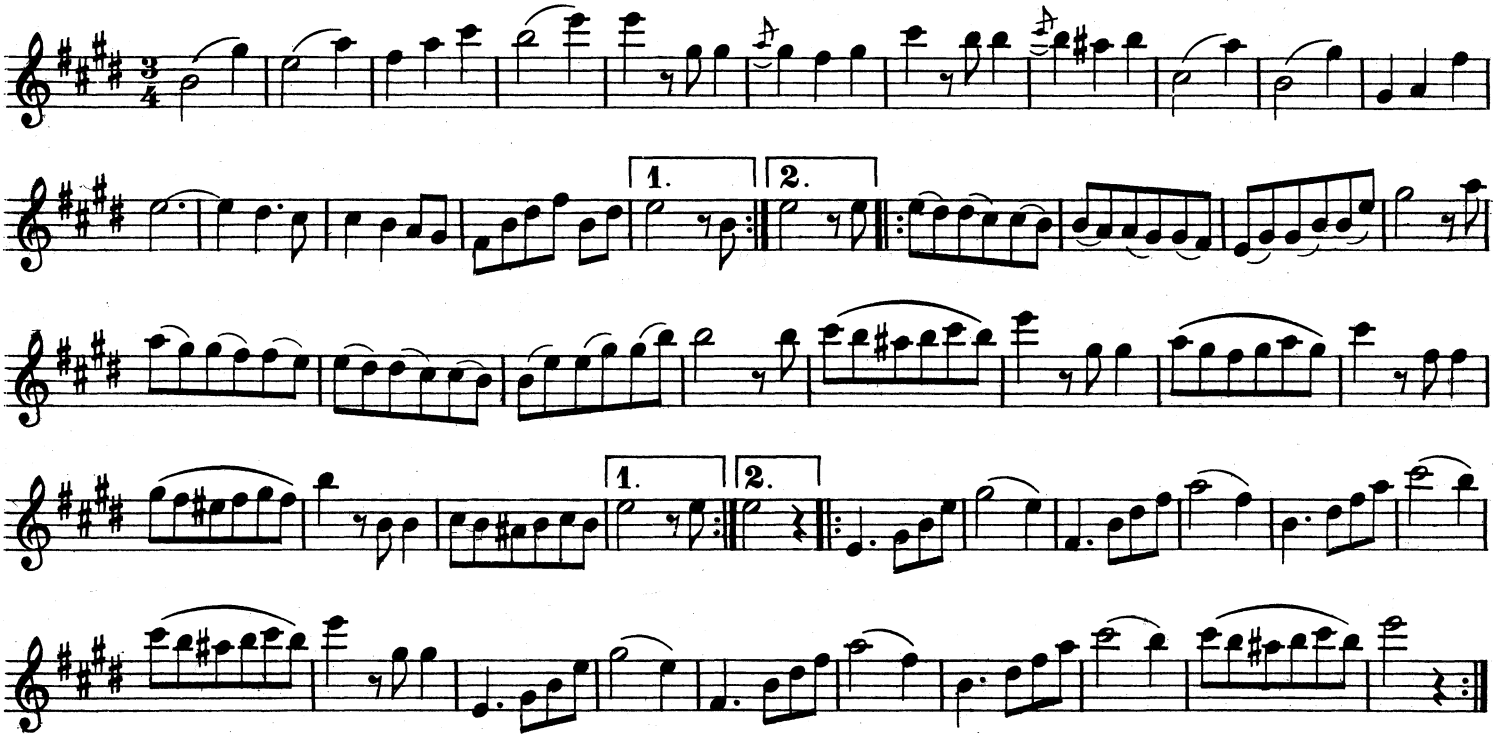

22

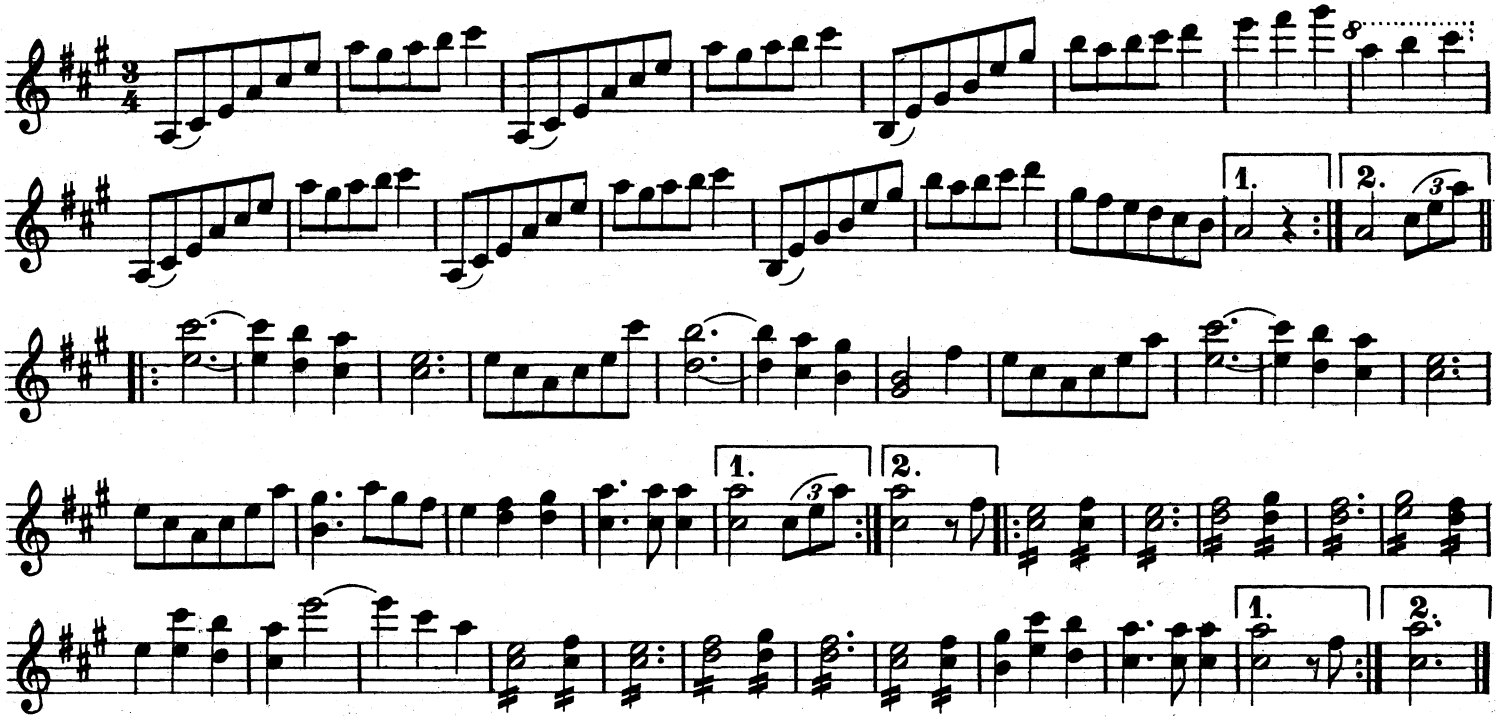

23

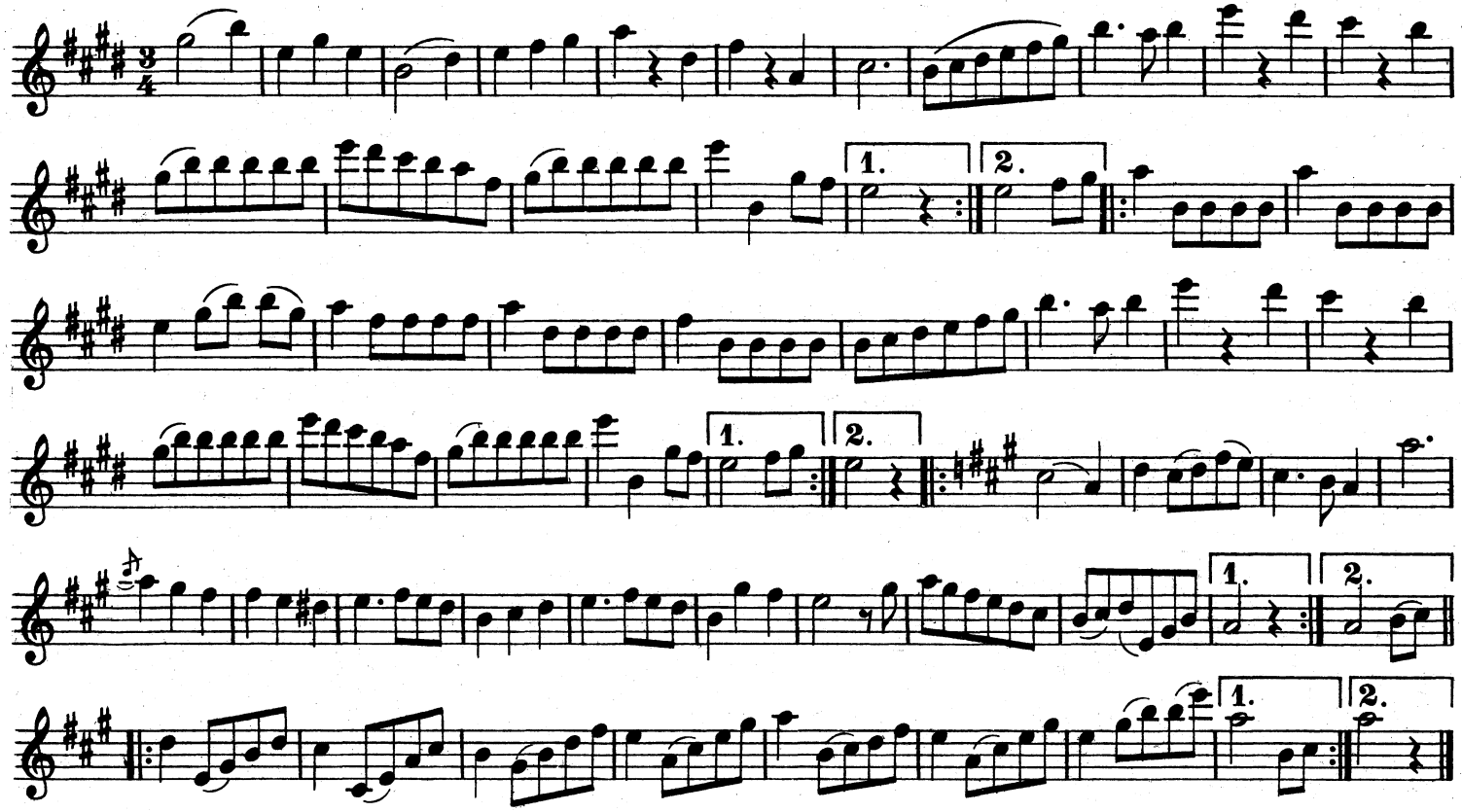

24

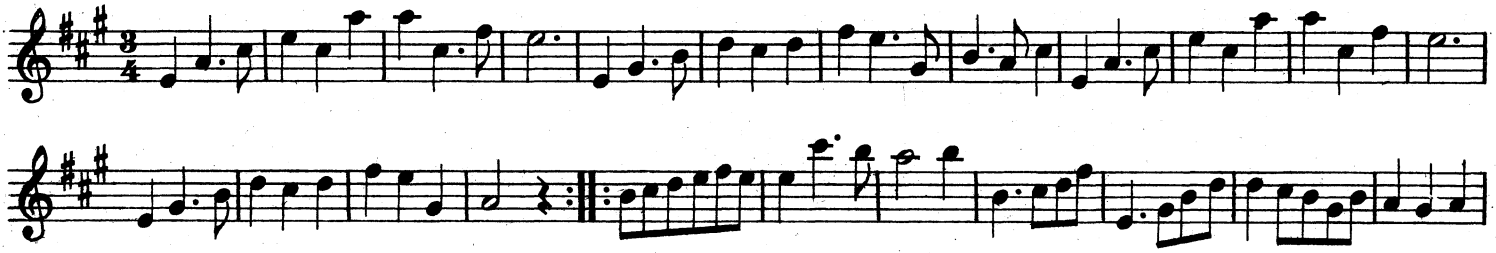

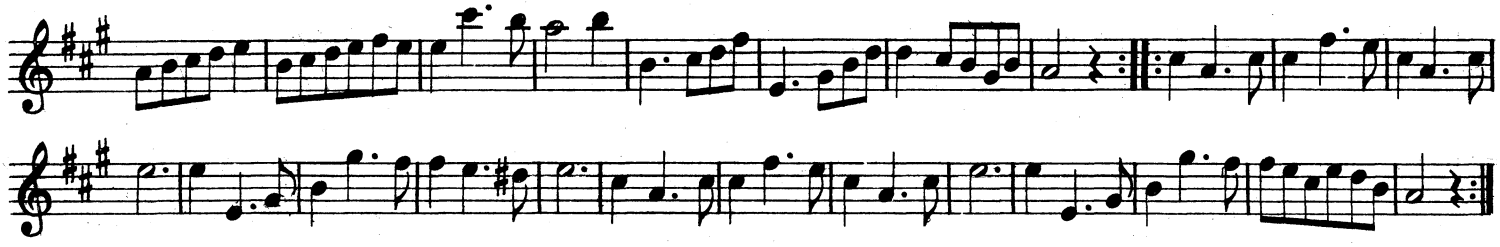

25

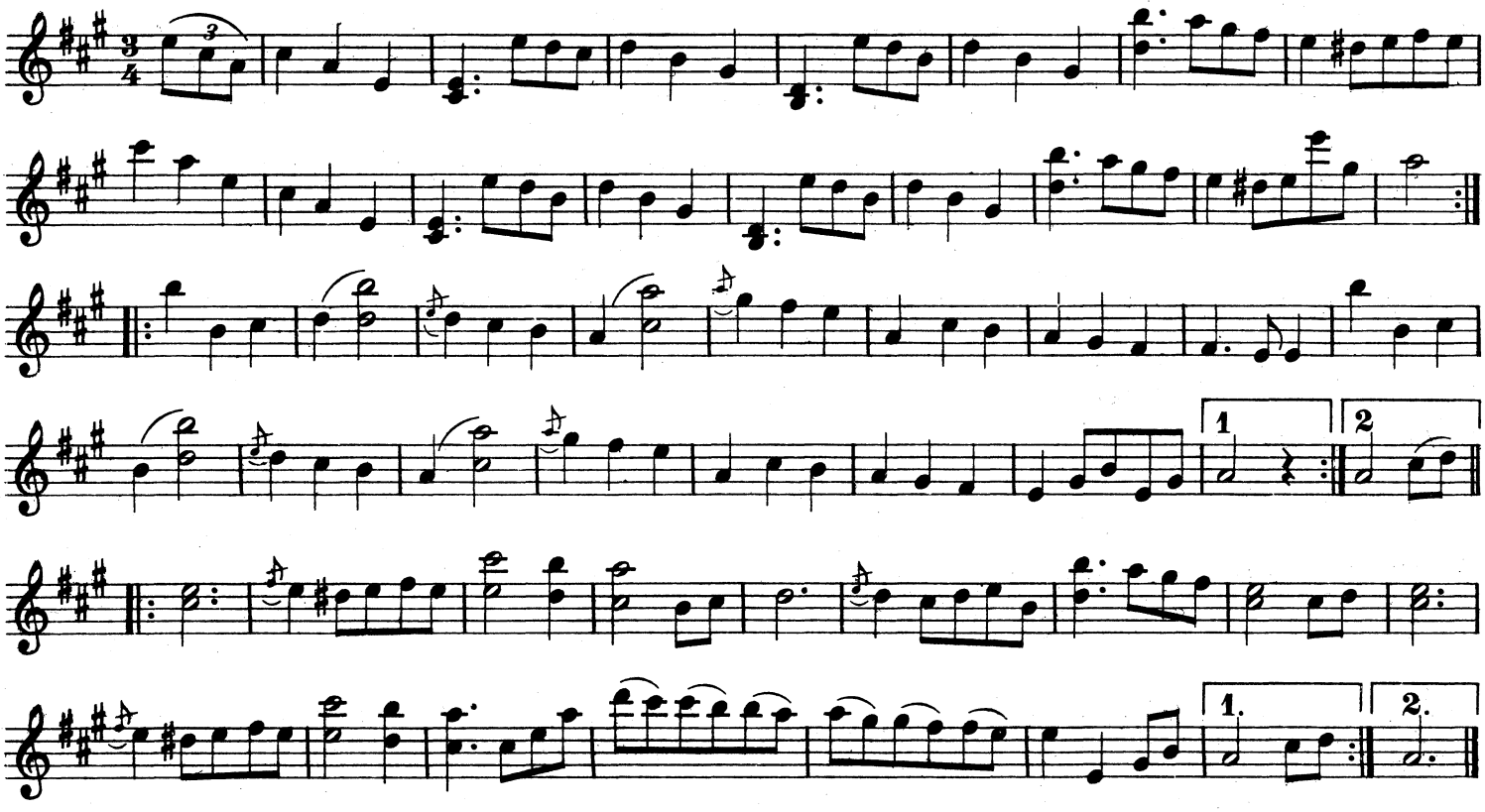

26

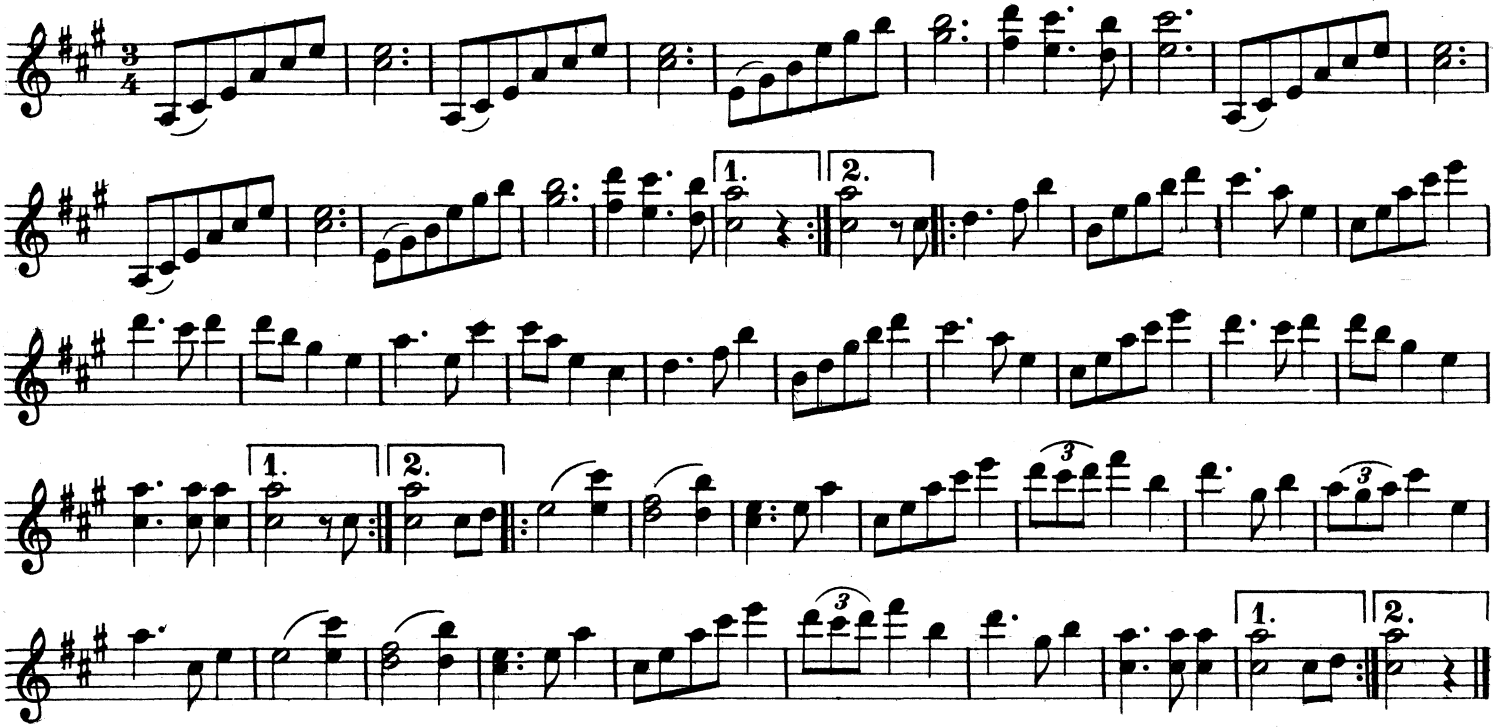

27

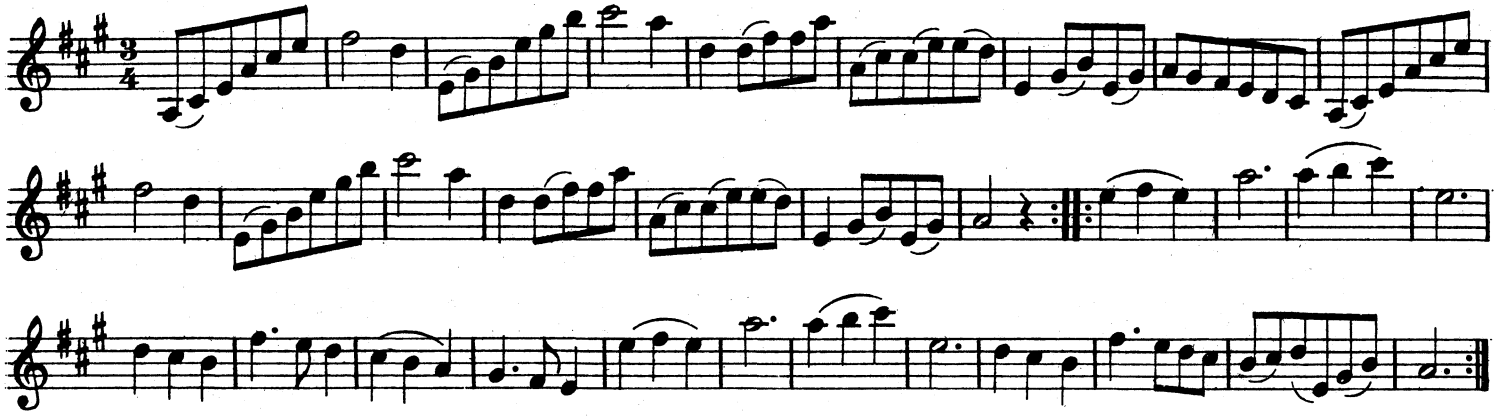

28

Original i museet, Arvika.

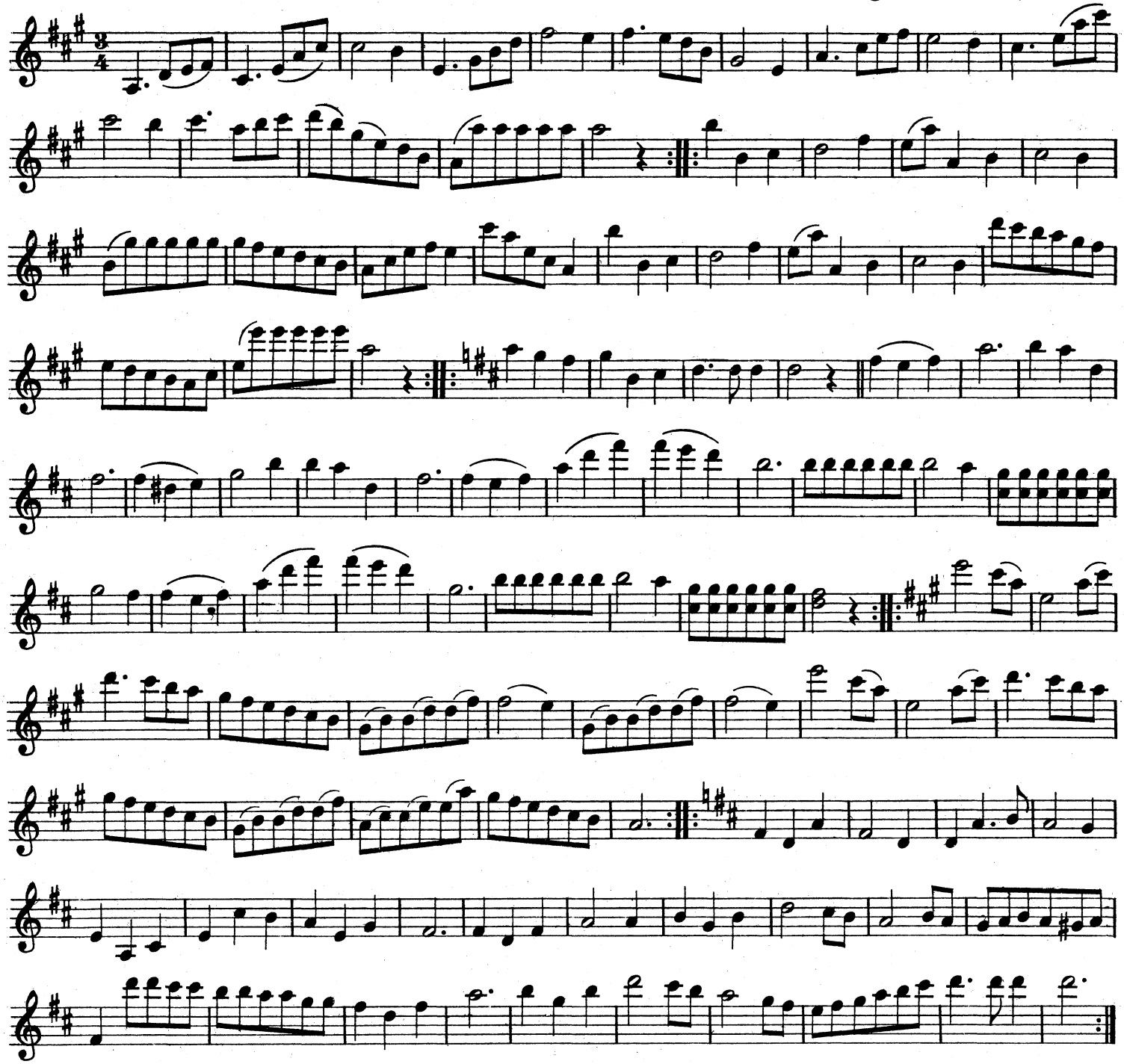

29

Kavaljeren eller Kavaljerernas vals.

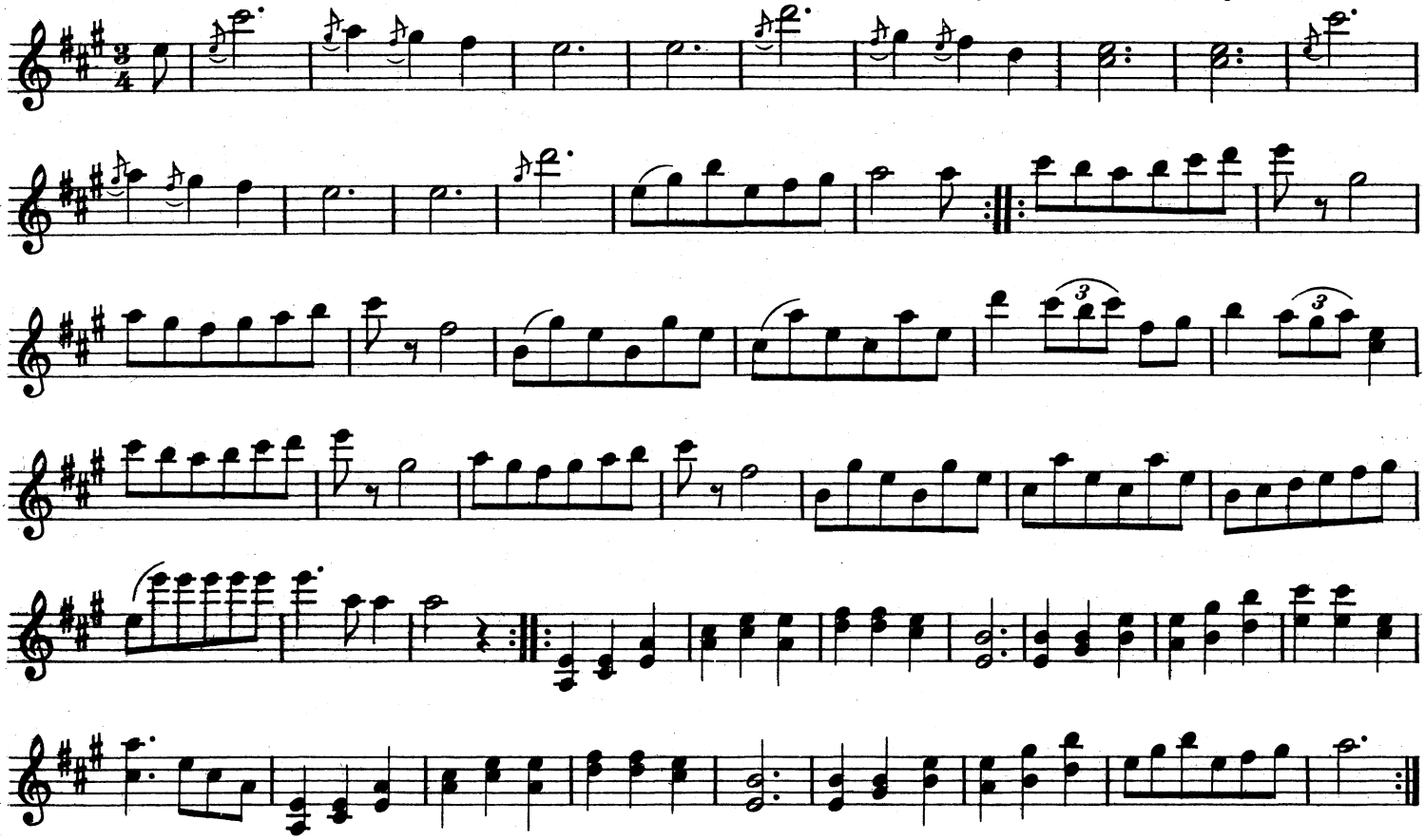

30

Lomjans gutens sista komposition.

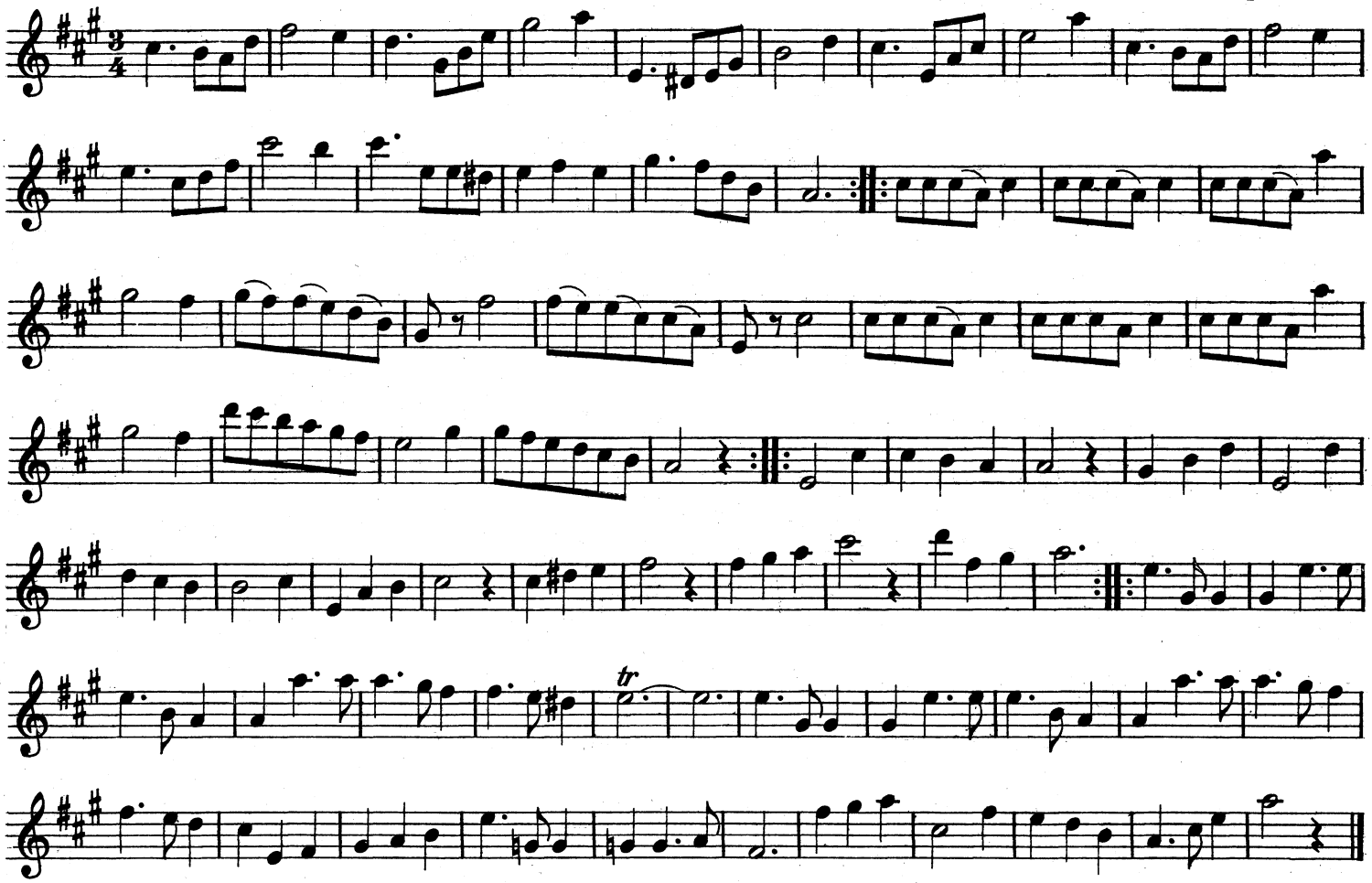

31

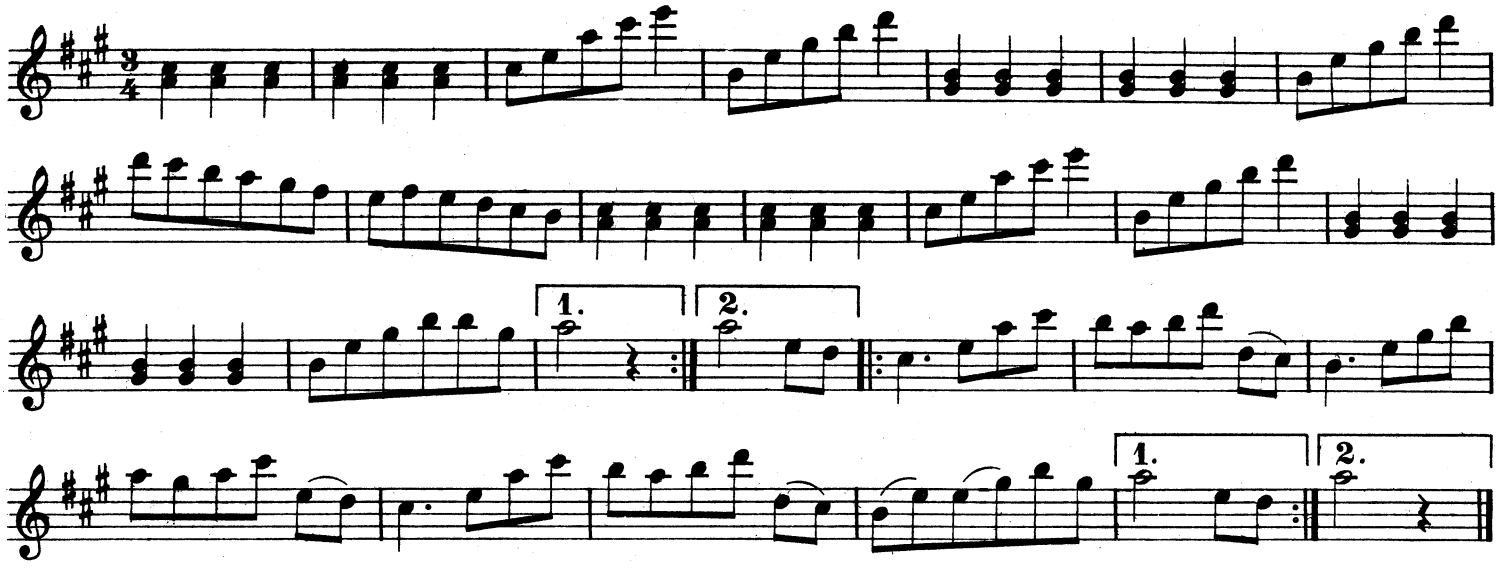

32

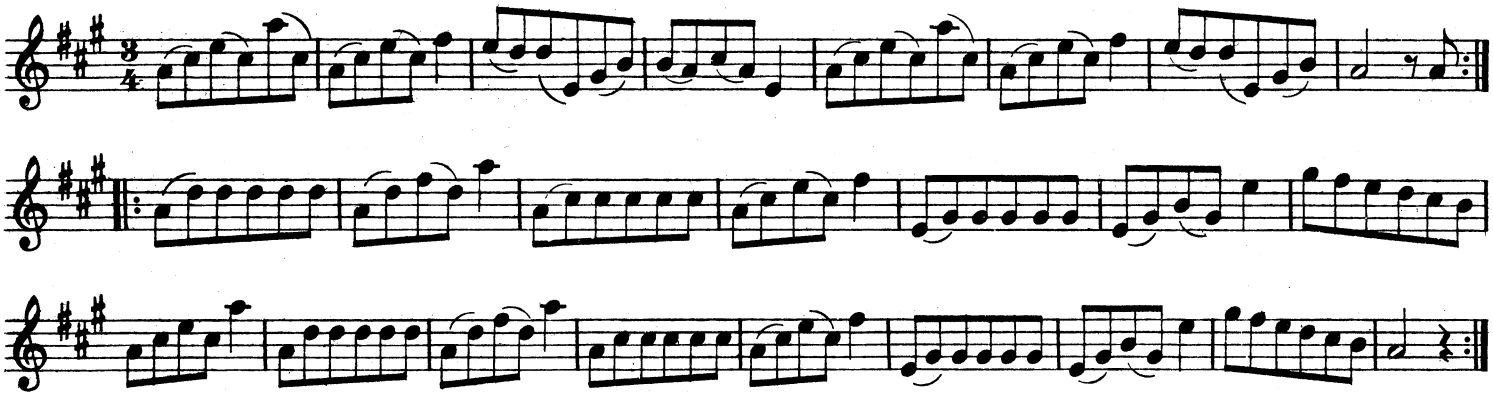

33

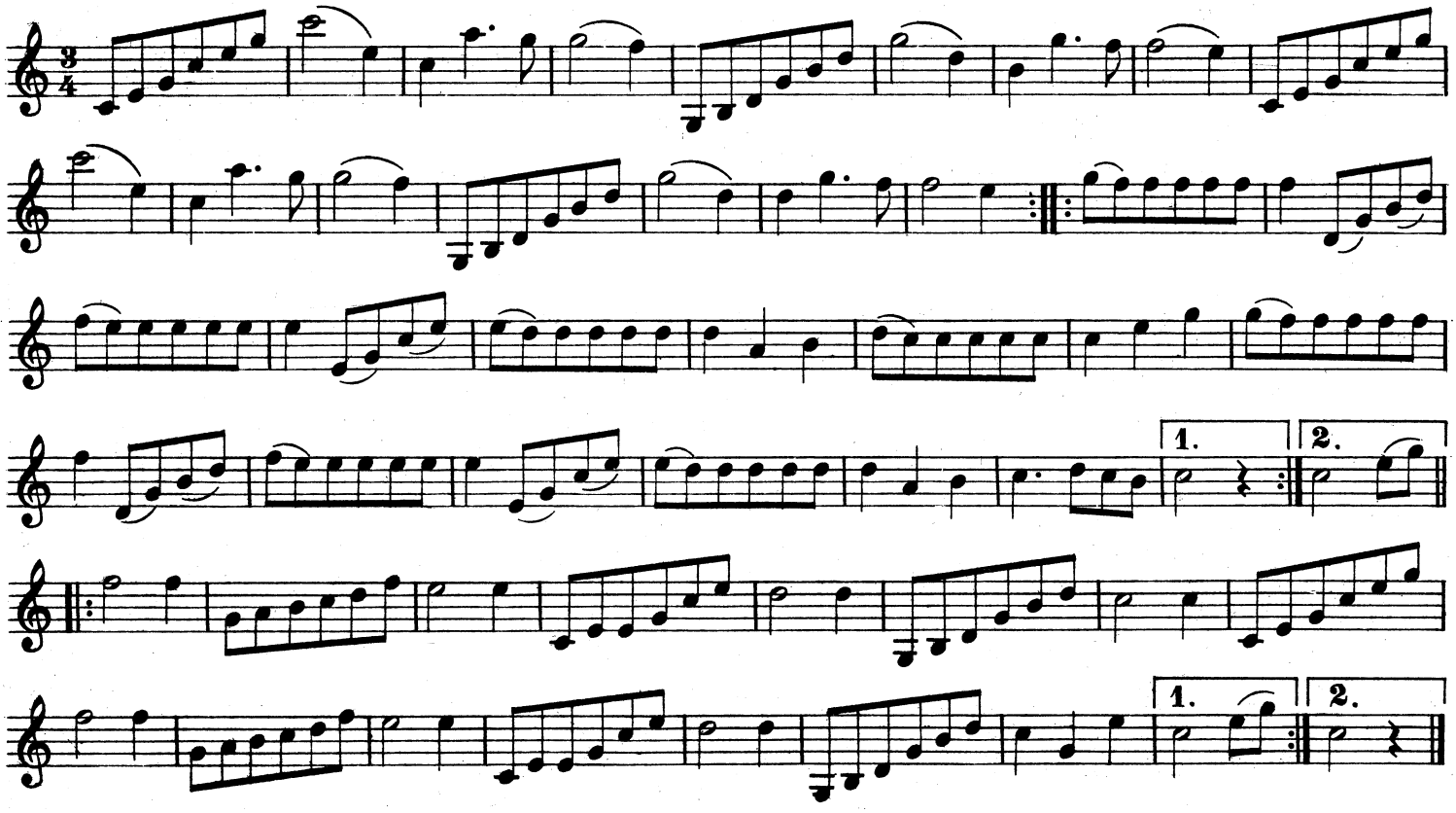

34

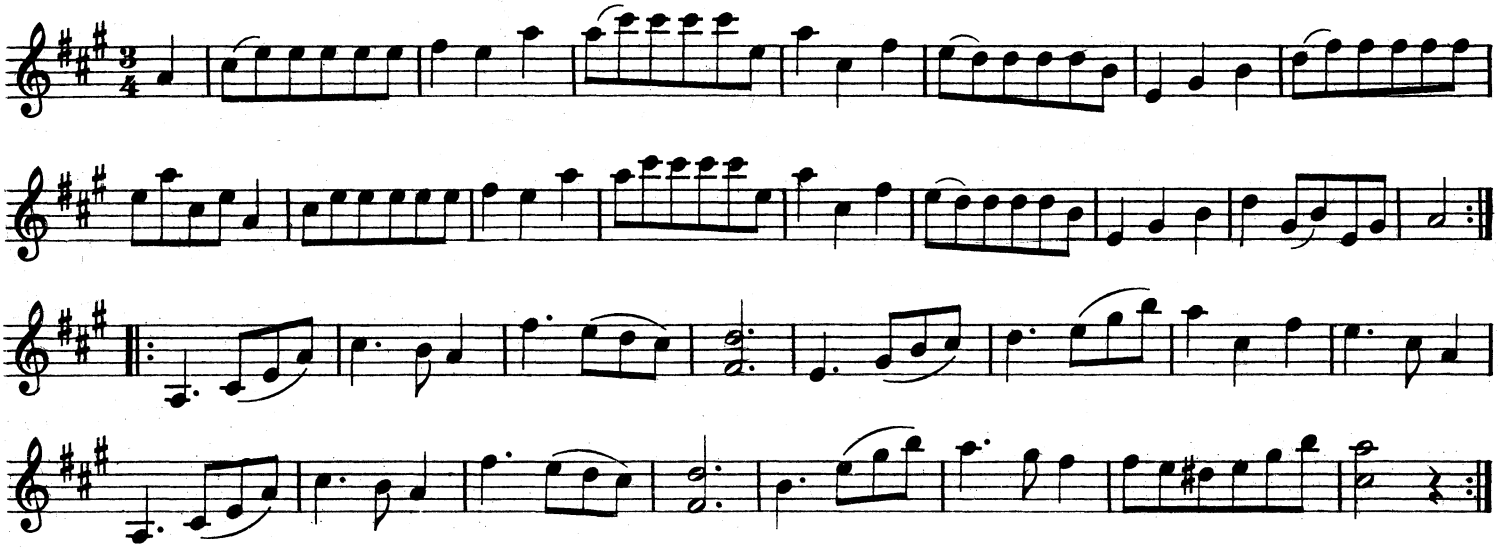

35

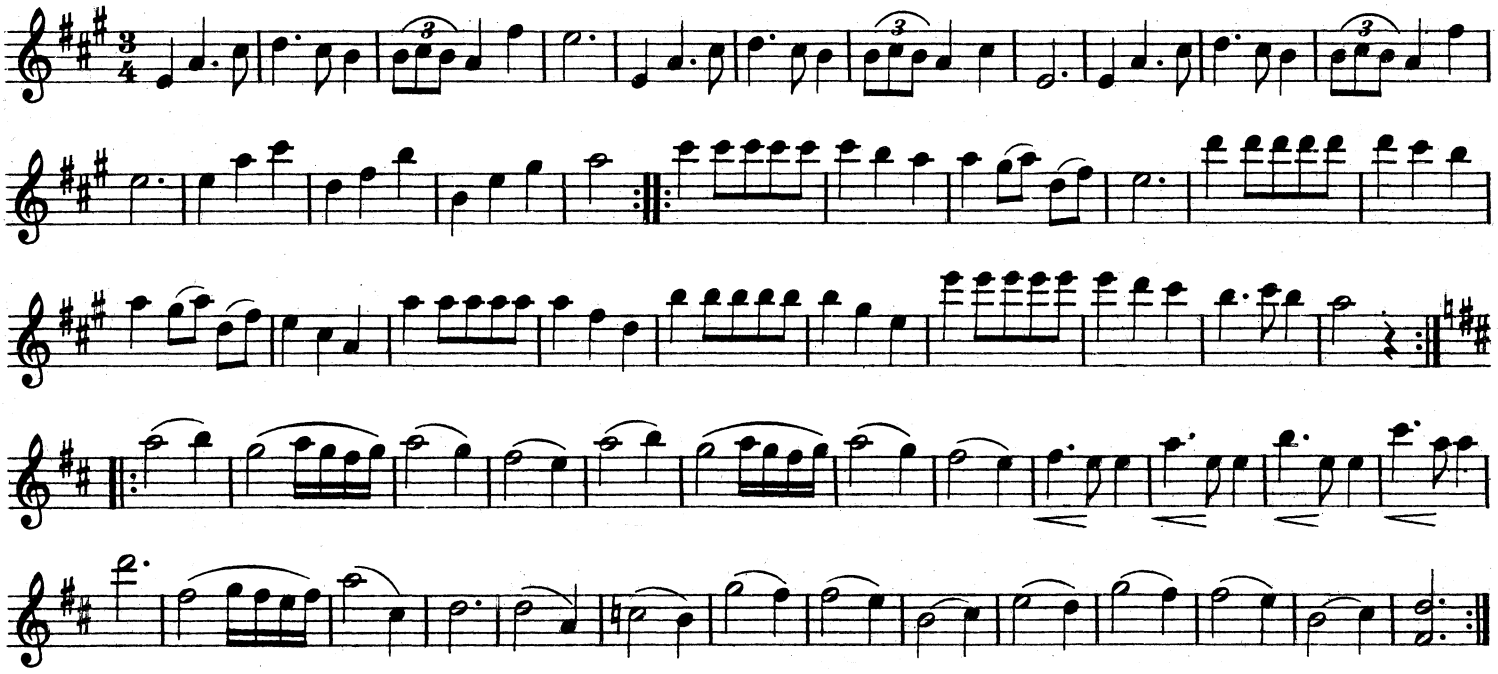

Tema
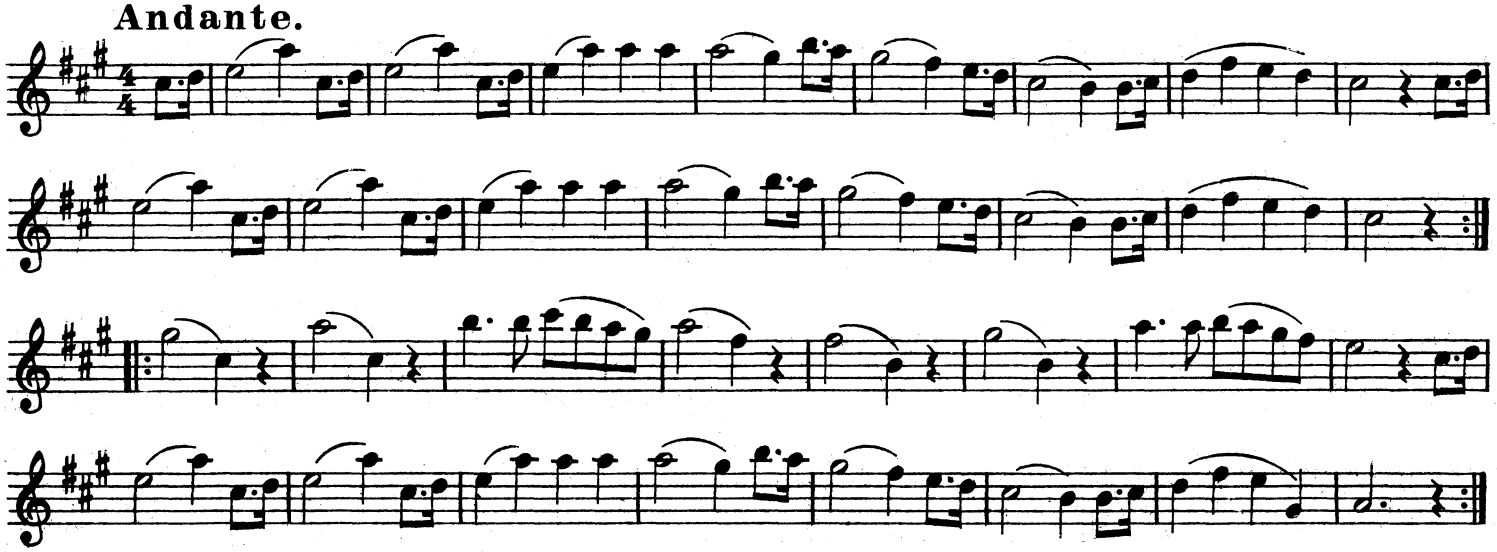
Andante.